

WYMAGANIA EDUKACYJNE DLA UCZNIÓW KLAS I – III

Ocenianie osiągnięć edukacyjnych uczniów odbywa się w oparciu o standardy edukacyjne w edukacji wczesnoszkolnej zawarte w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych stanowiącej załącznik nr 2 do Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół.

W klasie I - III ocenie podlegają postępy uczniów w następujących obszarach edukacji:

- a) edukacja polonistyczna;
- b) edukacja matematyczna;
- c) edukacja społeczna;
- d) edukacja przyrodnicza;
- e) edukacja plastyczna;
- f) edukacja techniczna,
- g) edukacja informatyczna,
- h) edukacja muzyczna;
- i) wychowanie fizyczne;
- j) edukacja językowa;
- k) religia – zgodnie z zasadami oceny w tej edukacji.

Wymagania edukacyjne dla ucznia klasy I

I. EDUKACJA POLONISTYCZNA

a) w zakresie słuchania:

- obdarza uwagę rówieśników i dorosłych;
- słucha wypowiedzi nauczyciela, rówieśników i innych osób w różnych codziennych sytuacjach;
- okazuje szacunek wypowiadającej się osobie;
- wykonuje proste zadania według usłyszanej instrukcji, podawanej przez nauczyciela etapowo;
- zadaje pytania w sytuacji braku zrozumienia słuchanej wypowiedzi;
- słucha z uwagą tekstów czytanych przez nauczyciela;
- słucha uważnie i z powagą wypowiedzi osób podczas uroczystości, koncertów, obchodów świąt narodowych i innych zdarzeń kulturalnych;
- przejawia w powyższych wydarzeniach zachowanie adekwatne do sytuacji;
- słucha wypowiedzi innych i najczęściej czeka na swoją kolej, aby się wypowiedzieć;
- potrafi na ogół panować nad chęcią nagłego wypowiedzania się, szczególnie w momencie wykazywania tej potrzeby przez drugą osobę.

b) w zakresie mówienia:

- mówi na tematy związane z życiem rodzinnym, szkolnym oraz inspirowane literaturą;
- wypowiada się, stosując adekwatne do sytuacji wybrane techniki języka mówionego: pauzy, zmianę intonacji;

- formułuje pytania, dotyczące sytuacji zadaniowych, wypowiedzi ustnych nauczyciela, uczniów lub innych osób z otoczenia;
- wypowiada się w formie uporządkowanej na tematy związane z przeżyciami, zadaniem, sytuacjami szkolnymi, lekturą, wydarzeniami kulturalnymi;
- opowiada treść historyjek obrazkowych, dostrzegając związki przyczynowo-skutkowe;
- wypowiada się na temat ilustracji;
- opowiada treść historyjek obrazkowych;
- systematycznie wzbogaca słownictwo czynne;
- odpowiada na pytania dotyczące przeczytanych tekstów, ilustracji;
- nadaje znaczenie i tytuł obrazom – składa ustne sprawozdanie z wykonanej pracy;
- recytuje z pamięci krótkie rymowanki, wiersze, piosenki;
- dobiera stosowną formę komunikacji werbalnej i własnego zachowania, wyrażając szacunek do rozmówcy;
- dostosowuje ton głosu do sytuacji, np. nie mówi zbyt głośno;
- nazywa czynności, sytuacje, doświadczenia.

c) w zakresie czytania:

- odczytuje uproszczone rysunki, piktogramy, znaki informacyjne, napisy;
- porządkuje we właściwej kolejności ilustracje historyjek obrazkowych;
- uzupełnia brakującą ilustrację historyjki obrazkowej;
- czyta poprawnie na głos teksty zbudowane z wyrazów opracowanych w czasie zajęć, dotyczące rzeczywistych doświadczeń dzieci i ich oczekiwań poznawczych;
- czyta i rozumie krótkie teksty informacyjne złożone z 2-3 zdań;
- czyta w skupieniu po cichu i rozumie krótkie teksty drukowane;
- czyta w skupieniu po cichu teksty zapisane samodzielnie w zeszytach;
- wyodrębnia postacie i zdarzenia w tekstach do nauki czytania i krótkich tekstach literackich;
- ustala kolejność zdarzeń;
- wskazuje cechy i ocenia bohaterów określa nastrój w przeczytanym utworze;
- wyszukuje w tekstach fragmenty będące odpowiedzią na sformułowane przez nauczyciela pytanie;
- wyszukuje w tekstach fragmenty określone przez nauczyciela;
- wyróżnia w czytanych utworach literackich zdania opisujące bohatera (człowieka lub zwierzę);
- czyta książki wskazane przez nauczyciela;
- czyta książki samodzielnie wybrane.

d) w zakresie pisania:

- dba o estetykę i poprawność graficzną odręcznego pisma;
- rozmieszcza poprawnie tekst ciągły na stronie zeszytu;
- przepisuje wyrazy i proste, krótkie zdania;
- przestrzega poprawności ortograficznej w wyrazach poznanych i opracowanych podczas zajęć;
- pisze poprawnie z pamięci wyrazy czyste fonetycznie;
- pisze poprawnie z pamięci wyrazy i krótkie, proste zdania;
- pisze ze słuchu wyrazy i krótkie, proste zdania o fonetycznej pisowni;
- stosuje poprawnie znaki interpunkcyjne na końcu zdania i przecinki przy wyliczaniu;
- rozpoczyna pisownię zdania wielką literą;
- pisze wielką literą imiona, nazwiska, nazwy miast, rzek, ulic;
- pisze samodzielnie 2-3 zdania na podany temat.

e) w zakresie kształcenia językowego:

- wyróżnia w wypowiedziach zdania, w zdaniach wyrazy, w wyrazach sylaby oraz głoski;
- różnicuje głoski na samogłoski i spółgłoski;
- stosuje w poprawnej formie rzeczowniki, czasowniki, przymiotniki (bez wprowadzania terminów) – rozpoznaje wyrazy o znaczeniu przeciwnym;
- określa, który tekst jest zagadką, a który życzeniami.

f) w zakresie samokształcenia:

- podejmuje próby zapisu nowych samodzielnie poznanych wyrazów;
- korzysta z różnych źródeł informacji, np. atlasów, czasopism dla dzieci.

II. EDUKACJA MATEMATYCZNA

a) w zakresie rozumienia stosunków przestrzennych i cech wielkościowych:

- określa i prezentuje położenie przedmiotów w przestrzeni i na płaszczyźnie;
- określa i prezentuje kierunek ruchu przedmiotów oraz osób;
- ustawia przedmioty zgodnie z podanymi warunkami;
- orientuje się na kartce, aby odnajdować informacje (np. w prawym górnym rogu) i rysować strzałki we właściwym kierunku;
- posługuje się pojęciami: pion, poziom, ukos;
- dokonuje klasyfikacji przedmiotów, tworzy kolekcje (np.: zwierzęta, zabawki, rzeczy do ubrania);
- układa obiekty (np. patyczki) w serie rosnące i malejące, numeruje je;
- wybiera obiekt w serii, wskazuje następne i poprzednie;
- porównuje przedmioty pod względem wyróżnionej cechy wielkościowej, np. długości czy masy;
- porównuje liczebność utworzonych kolekcji i zbiorów zastępczych;
- ustala równoliczność mimo obserwowanych zmian w układzie elementów porównywanych zbiorów – rozróżnia lewą i prawą stronę swojego ciała;
- wyprowadza kierunki od siebie (po prawej stronie, na lewo od);
- określa położenie przedmiotu na prawo/lewo od osoby widzianej z przodu (także przedstawionej na fotografii czy obrazku);
- wyprowadza kierunki od innej osoby;
- orientuje się na kartce, rysuje strzałki we właściwym kierunku zgodnie z instrukcją;
- dostrzega symetrię (np. w rysunku motyla);
- zauważa zjawisko symetrii w figurach geometrycznych i niektórych elementach otoczenia;
- dostrzega stałe następstwa i regularność;
- kontynuuje regularny wzór (np. szlaczek);
- zauważa, że jedna figura jest powiększeniem lub pomniejszeniem drugiej;
- uzupełnia rysunek według osi symetrii.

b) w zakresie rozumienia liczb i ich własności:

- liczy obiekty (dostrzega regularność dziesiętkowego systemu liczenia);
- wymienia kolejne liczebniki od wybranej liczby w przód i wstecz (zakres do 20);
- zapisuje liczby cyframi (zakres do 20) i dziesiątkami do 100;
- wyjaśnia znaczenie cyfry zapisanej w miejscu jedności, dziesiątek;
- rozumie pojęcie liczby w aspekcie głównym, porządkowym i miarowym;
- liczy dziesiątkami w zakresie 100;
- porównuje liczby, porządkuje liczby od najmniejszej do największej i odwrotnie, rozumie sformułowania typu: liczba o 1, 2 większa, o 1, 2 mniejsza, stosuje znaki: $<$; $>$; $=$.

c) w zakresie posługiwania się liczbami:

- dodaje do podanej liczby w pamięci i od podanej liczby odejmuje w pamięci liczbę jednocyfrową (w zakresie 20);
  - wyjaśnia istotę działań matematycznych – dodawanie, odejmowanie;
  - dodaje i odejmuje dziesiątki w zakresie 100;
  - wykonuje obliczenia i opracowuje własną strategię obliczeń;
  - posługuje się znakiem równości;
  - posługuje się znakami działań w dodawaniu i odejmowaniu liczb;
  - oblicza i zapisuje proste działania z okienkiem.
- d) w zakresie czytania tekstów matematycznych:
- rozwiązuje czynnościowo proste zadania matematyczne wyrażone jako konkretne sytuacje, przedstawione na rysunkach lub w treści podanej słownie;
  - analizuje i rozwiązuje zadania tekstowe proste, dostrzega problem matematyczny oraz tworzy własną strategię jego rozwiązania, odpowiednią do warunków zadania: opisuje rozwiązanie za pomocą działań, rysunku lub w inny wybrany przez siebie sposób;
  - zapisuje rozwiązanie zadania z treścią przedstawionego słownie w konkretnej sytuacji;
  - układa zadania do sytuacji, ilustracji, działania i je rozwiązuje;
  - układa odpowiedź, tworzy pytania – rozwiązuje proste zadania na porównywanie różnicowe.
- e) w zakresie rozumienia pojęć geometrycznych:
- rozpoznaje w naturalnym otoczeniu (w tym na ścianach figur przestrzennych) i na rysunkach;
  - figury geometryczne: koło, prostokąt, kwadrat, trójkąt, wyodrębnia te figury spośród innych;
  - układa figury z patyczków, gumy do skakania oraz na geoplanie;
  - klasyfikuje figury według podanej (jednej) cechy;
  - dostrzega i kontynuuje powtarzające się sekwencje;
  - układa rytmy z przedmiotów, klocków i modeli figur;
  - rysuje w pomniejszeniu i powiększeniu figury wykorzystując sieć kwadratową;
  - dokonuje pomiarów dowolnie obraną wspólną miarą, porównuje wyniki;
  - mierzy długości, posługując się linijką – posługuje się jednostką cm, m;
  - wykonuje łatwe obliczenia dotyczące jednostki cm;
  - porównuje długości obiektów – wie, że 100 cm to metr;
  - dostrzega symetrię w środowisku przyrodniczym, w sztuce użytkowej i innych wytworach człowieka obecnych w otoczeniu dziecka.
- f) w zakresie stosowania matematyki w sytuacjach życiowych oraz w innych obszarach edukacji:
- klasyfikuje obiekty i różne elementy środowiska społeczno – przyrodniczego z uwagi na wyodrębnione cechy;
  - dostrzega rytm w środowisku przyrodniczym;
  - nazywa dni tygodnia i miesiące w roku;
  - orientuje się, do czego służy kalendarz, i potrafi z niego korzystać;
  - wykonuje obliczenia pieniężne, rozróżnia nominały na banknotach i monetach, wskazuje różnice w ich sile nabywczej;
  - zna będące w obiegu monety i banknoty (1 zł, 2 zł, 5 zł, 10 zł, 20 zł, 50 zł, 100 zł, 1 gr, 2 gr, 5 gr, 10 gr, 20 gr, 50 gr) – wie, że 1 zł to 100 gr;
  - odczytuje pełne godziny na zegarze ze wskazówkami;
  - wykonuje proste obliczenia dotyczące czasu;
  - waży przedmioty;

- różnicuje przedmioty lżejsze i cięższe;
- używa określenia kilogram;
- wykonuje łatwe obliczenia dotyczące jednostki kg;
- wie, że towar w sklepie jest pakowany według wag;
- odmierza płyny kubkiem i miarką litrową, używa określenia „litr”;
- porównuje ilości płynów, przelewając je, wskazuje więcej, mniej, tyle samo;
- rozumie, co to jest dług;
- radzi sobie w sytuacjach kupna i sprzedaży;
- układa i rozwiązuje proste zadania z treścią o kupowaniu i płaceniu;
- liczy pieniądze na zbiorach zastępczych;
- dostrzega rytm w środowisku przyrodniczym, sztuce użytkowej;
- dzieli na dwie i cztery równe części np. kartkę papieru, czekoladę;
- używa pojęcia połowa;
- wykorzystuje warcaby i szachy oraz inne gry planszowe do rozwijania umiejętności myślenia strategicznego, logicznego, rozumienia zasad;
- przekształca gry, tworząc własne strategie i zasady organizacyjne;
- wykorzystuje nabyte umiejętności do rozwiązywania problemów, działań twórczych i eksploracji świata, dbając o własny rozwój i tworząc indywidualne strategie uczenia się.

III. EDUKACJA SPOŁECZNA

a) w zakresie rozumienia środowiska społecznego:

- identyfikuje się z grupą społeczną do której należy: rodziną i klasą w szkole, a także z narodem;
- poznaje i respektuje normy i reguły postępowania w tych grupach;
- rozumie, iż wszyscy ludzie posiadają prawa i obowiązki;
- zna podstawowe relacje rodzinne między najbliższym;
- zna własne prawa i obowiązki, stara się przestrzegać ich i stosować w codziennym życiu;
- przyjmuje konsekwencje swojego uczestnictwa w grupie i własnego w niej postępowania w odniesieniu do przyjętych norm i zasad;
- ocenia własne postępowanie i zachowania innych kolegów, koleżanek, odnosząc się do poznanych wartości, takich jak: sprawiedliwość, obowiązkowość, odpowiedzialność, przyjaźń, życzliwość, pomoc, przeproszenie, uczciwość oraz innych, respektowanych przez środowisko szkolne;
- zdaje sobie sprawę z tego, jak ważna jest sprawiedliwość i prawdomówność;
- wie, że nie wolno zabierać cudzej własności bez pozwolenia, pamięta o oddawaniu pożyczonych rzeczy i nie niszczy ich;
- przedstawia siebie i grupę, do której należy;
- swoją rodzinę, klasę – zapisuje swój adres;
- posługuje się danymi osobistymi wyłącznie w sytuacjach bezpiecznych dla siebie;
- jest powściągliwy w używaniu osobistych danych w sytuacjach nowych i wirtualnych
- rozpoznaje i nazywa wybrane grupy społeczne, do których nie należy, np. drużyny i kluby sportowe;
- stosuje we właściwej sytuacji pojęcia: porozumienie, umowa;
- wymienia Unię Europejską jako przykład stowarzyszenia powstałego w efekcie porozumienia państw;
- szanuje zwyczaje i tradycje różnych grup społecznych i narodów;
- wykorzystuje pracę zespołową w procesie uczenia się – współpracuje z innymi w różnych sytuacjach życiowych;
- jest uczynny i uprzejmy wobec innych, nawet jeśli różnią się od niego pod względem

- sytuacji materialnej czy zwyczajów;
- wie, że wynagrodzenie otrzymuje się za pracę;
- wie, że ludzie mają różną sytuację materialną;
- wie, że nie można dążyć do zaspokojenia swoich pragnień kosztem innych;
- niesie pomoc potrzebującym, szczególnie osobom starszym i niepełnosprawnym, w sytuacjach codziennych.

b) w zakresie orientacji w czasie historycznym:

- zna pełną nazwę swojej ojczyzny;
- rozpoznaje symbole narodowe: herb, godło, barwy i flagę Polski, hymn Polski;
- opowiada o przygotowaniach do świąt państwowych i w miarę możliwości w nich uczestniczy;
- zachowuje się godnie i z szacunkiem podczas śpiewania lub słuchania hymnu, wciągania flagi na maszt itp.;
- wie, kiedy zakładamy stroje w barwach narodowych;
- wyjaśnia znaczenie wybranych zwyczajów i tradycji polskich;
- ma świadomość, że w dawnych czasach ludzie żyli w odmienny sposób i że obecnie stosujemy w swej aktywności ich dorobek;
- wymienia przykłady dawniej używanych przedmiotów i urządzeń (np. przyborów szkolnych, ubrań, środków lokomocji), porównuje je z obecnie stosowanymi;
- potrafi podzielić wybrane obiekty na zabytkowe i współcześnie wybudowane na przykładzie Warszawy;
- opowiada historię własnej rodziny, przedstawia jej tradycje.

IV. EDUKACJA PRZYRODNICZA

a) w zakresie rozumienia środowiska przyrodniczego:

- rozpoznaje w swoim otoczeniu wybrane gatunki roślin i zwierząt, w tym zwierząt hodowlanych;
- rozpoznaje i wyróżnia wybrane cechy ekosystemów: lasu, pola, łąki, a także parku;
- rozpoznaje wybrane zwierzęta i rośliny, których w naturalnych warunkach nie spotyka w polskim środowisku przyrodniczym;
- prowadzi proste hodowle roślin, opisuje proste prace pielęgnacyjne dotyczące zwierząt domowych lub hodowanych w klasie;
- przy pomocy nauczyciela odszukuje w różnych dostępnych zasobach informacje dotyczące środowiska przyrodniczego, potrzebne do wykonania ćwiczenia skutkowego i czasowego;
- chroni przyrodę (nie śmieci, szanuje rośliny, pomaga zwierzętom przetrwać zimę itd.) w zakresie funkcji życiowych człowieka, ochrony zdrowia, bezpieczeństwa i odpoczynku;
- ma świadomość istnienia w Polsce cennych przyrodniczo gatunków i obszarów;
- segreguje odpady;
- ma świadomość przyczyn i skutków takiego postępowania służącego ochronie środowiska.

b) w zakresie funkcji życiowych człowieka, ochrony zdrowia, bezpieczeństwa i odpoczynku:

- opisuje zawód oraz inne zajęcia wykonywane przez rodziców;
- ma świadomość czym zajmują się osoby pracujące w służbach mundurowych i medycznych (policjant, strażak, lekarz, weterynarz), a także w innych wybranych zawodach (nauczyciel, pilot, kelner, fryzjerka);
- przedstawia charakterystykę wybranych zajęć i zawodów użyteczności publicznej w sytuacji zagrożenia wie, do kogo może się zwrócić o pomoc;
- zna numery alarmowe telefonów: pogotowia, policji, straży pożarnej i numer alarmowy 112;

- dba o higienę oraz estetykę własną oraz otoczenia, również w trakcie nauki;
- ma świadomość konieczności słuchania wskazówek lekarza;
- zna podstawowe zasady zapobiegania chorobom zakaźnym i przeziębieniom;
- reaguje stosownym zachowaniem w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa, zdrowia jego lub innej osoby;
- wymienia i opisuje podstawowe grupy produktów żywnościowych (warzywa i owoce, nabiał itd.);
- ma świadomość znaczenia odpowiedniej diety dla utrzymania zdrowia człowieka – ogranicza spożywanie posiłków o dużych wartościach smakowych, ale o niskich wartościach odżywczych – zachowuje umiar w spożywaniu produktów słodkich, zna konsekwencje zjadania ich w nadmiarze;
- ubiera się odpowiednio do stanu pogody;
- odczytuje temperaturę powietrza na termometrze;
- obserwuje inne elementy pogody – prowadzi obrazkowy kalendarz pogody;
- orientuje się, o czym mówi osoba zapowiadająca pogodę w radiu lub w telewizji;
- rozróżnia wybrane, podstawowe znaki drogowe i stosuje przepisy bezpieczeństwa w ruchu drogowym jako pieszy, oraz rowerzysta i rolnik w miejscach publicznych, przeznaczonych do rekreacji i wypoczynku;
- przestrzega zasad zachowania się w środkach publicznego transportu zbiorowego;
- stosuje się do zasad bezpieczeństwa w szkole, domu i na dworze, w tym: stosuje zasady bezpiecznej zabawy w różnych warunkach i porach roku, wie jak postępować w przypadku samodzielnego pozostania w domu lub kontaktu z nieznanymi;
- rozpoznaje znaki i symbole informujące o różnych rodzajach niebezpieczeństw oraz zachowuje się zgodnie z informacją w nich zawartą;
- stosuje zasady bezpiecznej zabawy w różnych warunkach i porach roku;
- posługuje się danymi osobistymi w kontakcie ze służbami mundurowymi i medycznymi w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia;
- jest powściągliwy w używaniu danych osobistych w sytuacjach nowych z uwagi na własne bezpieczeństwo;
- ma świadomość, że w otoczeniu dzieci mogą pojawiać się różne zagrożenia płynące ze środowiska naturalnego, takie jak huragan, burza, oraz ich następstwa: powódź, pożar;
- określa odpowiednie sposoby zachowania się człowieka w takich sytuacjach;
- ma świadomość obecności nieprawdziwych informacji, np. w przestrzeni wirtualnej;
- sprawdza informacje, zadając pytania nauczycielowi, rodzicom, policjantowi, straży miejskiej – zachowuje umiar czasowy w kontakcie z technologiami i respektuje przyjęte zasady użytkowania urządzeń;
- ma świadomość, iż nieodpowiedzialne korzystanie z technologii ma wpływ na utratę zdrowia człowieka;
- wymienia przykłady pozytywnego znaczenia technologii w życiu człowieka.

V. EDUKACJA PLASTYCZNA

- a) w zakresie percepcji wizualnej, obserwacji i doświadczeń – wyróżnianie w obrazach, ilustracjach, impresjach plastycznych, plakatach, na fotografiach:
  - wyróżnia kształty obiektów – nadaje im nazwę i znaczenie, podaje części składowe;
  - wyróżnia wielkości i proporcje, położenie i oddalenie pojedynczych obiektów i elementów złożonych, różnicuje w wyglądzie tego samego przedmiotu w zależności od położenia i zmiany stanowiska osoby patrzącej na obiekt;
  - wyróżnia barwę, walor różnych barw, różnice walorowe w zakresie jednej barwy, fakturę – wyróżnia cechy charakterystyczne i indywidualne ludzi w zależności od

wieku, płci, typu budowy, cechy charakterystyczne zwierząt, różnice w budowie, kształcie, ubarwieniu, sposobach poruszania się.

b) w zakresie działalności plastycznej i ekspresji twórczej – wypowiedanie się w różnych technikach plastycznych na płaszczyźnie:

- posługuje się takimi środkami wyrazu plastycznego, jak kształt, barwa, faktura;
- rysuje kredką, kredą, ołówkiem, patykami (płaskim i okrągłym), piórem, węglem, mazakiem – maluje farbami, tuszami przy użyciu pędzli (płaskich, okrągłych), palców, stempli;
- wydziera, wycina, składa, przylepia, wykorzystując gazetę, papier kolorowy, makulaturę, karton, ścinki tekstylne itp. – modeluje (lepi i konstruuje) z gliny, modeliny, plasteliny, mas papierowych i innych, z materiałów naturalnych i przemysłowych (np. szyszki, kasztany, żołądźce, patyki, kora, papier, bibuła, karton, folia metalowa, cienkie druciki, tworzywa, sznurki, opakowania itd.);
- odbija, powiela za pomocą: kalki, tuszu, farby, stempla wykonanego z ziemniaka, gumy, korka i innych tworzyw, a także przy pomocy prostych programów komputerowych – wykonuje prace, modele, rekwizyty, impresje plastyczne potrzebne do aktywności artystycznej, naukowej;
- wykonuje prace i impresje plastyczne jako formy przekazania i przedstawienia uczuć, nastrojów, jako formy niespodzianki (np. prezent, zaproszenie);
- przedstawia zjawiska i wydarzenia z otaczającej rzeczywistości, realne i fantastyczne, przedstawia obiekty indywidualne i sceny złożone, kolejne etapy zdarzeń;
- ilustruje sceny i sytuacje (realne i fantastyczne inspirowane wyobraźnią, baśnią, opowiadaniem, muzyką);
- przedstawia nastroje, stany uczuciowe, własne i inspirowane przeżyciami, doświadczeniami, marzeniami, stanami pogody, porami roku, utworami literackimi, muzycznymi itd.;
- przedstawia sceny, sytuacje, zjawiska, przedmioty, odnosząc je do warunków dotyczących kształtu, wielkości, proporcji, barw, faktury, waloru czy kompozycji rytmicznej, symetrycznej, zamkniętej, otwartej;
- tworzy przy użyciu prostej aplikacji komputerowej, np. plakaty, ulotki i inne wytwory.

c) w zakresie recepcji sztuk plastycznych:

- rozpoznaje i nazywa dziedziny sztuk plastycznych, np. malarstwo, rzeźbę;
- wypowiada się na temat oglądanych dzieł sztuki plastycznej, przedmiotów, obiektów;
- rozpoznaje i nazywa podstawowe gatunki dzieł malarskich i graficznych: portret;
- odróżnia techniki malarskie od graficznych;
- wskazuje miejsca prezentacji sztuk plastycznych.

VI. EDUKACJA TECHNICZNA

a) w zakresie organizacji pracy:

- umie stosować poznane narzędzia i materiały;
- posługuje się materiałami i narzędziami zgodnie z podanymi zasadami;
- organizuje pracę i planuje kolejne czynności;
- utrzymuje porządek wokół siebie (na stoliku, w sali zabaw, szatni, ogrodzie);
- dba o estetykę prac i dobrą organizację warsztatu pracy;
- wyjaśnia znaczenie oraz konieczność zachowania ładu, porządku i dobrej organizacji pracy ze względów bezpieczeństwa;
- przedstawia własny pomysł rozwiązań technicznych w realizowanym projekcie;
- planuje i realizuje własne projekty/prace;

- zgodnie współdziała w zespole w czasie realizacji tych prac;
  - dobiera odpowiednie materiały i narzędzia;
  - wie, że dobra organizacja działania technicznego wymaga pracy indywidualnej i współpracy zespołowej;
  - ocenia projekty/prace, wykorzystując poznane i zaakceptowane wartości: systematyczność działania, pracowitość, konsekwencją, gospodarność, oszczędność, umiarkowanie w odniesieniu do korzystania z materiałów, narzędzi i urządzeń;
  - zwraca uwagę na zdrowie i zachowanie bezpieczeństwa w czasie wykonywania pracy.
- b) w zakresie znajomości informacji technicznej, materiałów i technologii wytwarzania:
- rozpoznaje wybrane rodzaje maszyn i urządzeń – podaje przykłady znanych sobie urządzeń wytwórczych (narzędzia, przyrządy);
  - zna wybrane rodzaje urządzeń elektrycznych (np. latarka);
  - wykonuje przedmioty użytkowe, w tym dekoracyjne i modele techniczne z zastosowaniem połączeń nierozłącznych: sklejanie klejem, wiązanie, sklejanie taśmą itp.;
  - wykonuje przedmioty użytkowe, w tym dekoracyjne z zastosowaniem połączeń rozłącznych: wiązanie sznurkiem lub wstążką ozdobną;
  - wykonuje przedmioty użytkowe, w tym dekoracyjne bez użycia kleju, taśm, zszywek, np. wybrane modele technik origami;
  - stosuje poznaną technologię przy wykonywaniu przedmiotów użytkowych;
  - wykonuje przedmiot/model/pracę według własnego planu i opracowanego sposobu działania.

VII. EDUKACJA INFORMATYCZNA

- a) w zakresie rozumienia, analizowania i rozwiązywania problemów:
- układa w logicznym porządku obrazki, sekwencje elementów;
  - dobiera narzędzia programu graficznego, edytora tekstu adekwatne do osiągnięcia zamierzonego celu;
  - tworzy sekwencje poleceń na potrzeby sterowania obiektem na płaszczyźnie i ekranie komputera – rozwiązuje zadania logiczne, zagadki i łamigłówki prowadzące do odkrywania algorytmów.
- b) w zakresie programowania i rozwiązywania problemów z wykorzystaniem komputera i innych urządzeń cyfrowych:
- układa sekwencje animacji w określonym porządku;
  - tworzy proste ciągi poleceń służące do narysowania określonego kształtu;
  - tworzy sekwencje poleceń sterujące ruchem obiektu na ekranie;
  - tworzy nieskomplikowane iteracje sekwencji poleceń;
  - tworzy proste rysunki w edytorze grafiki;
  - zaznacza, kopiuje i wkleja elementy obrazu w edytorze grafiki;
  - pisze na klawiaturze z użyciem polskich liter diakrytycznych, wielkich i małych znaków;
  - tworzy rysunki w edytorze na zadany temat, z wyobraźni, jako ilustrację do czytanego tekstu;
  - tworzy dokumenty tekstowe w edytorze tekstu;
  - zapisuje efekty swojej pracy we wskazanym miejscu.
- c) w zakresie posługiwania się komputerem, urządzeniami cyfrowymi i sieciami komputerowymi:
- rozpoznaje i nazywa elementy zestawu komputerowego;
  - prawidłowo loguje się do sieci i wylogowuje się ;
  - włącza i prawidłowo wyłącza komputer, posługuje się myszką i klawiaturą;

- uruchamia i wyłącza program z płyty CD;
  - uruchamia i wyłącza programy, w szczególności edytor graficzny i edytor tekstu;
  - kojarzy działanie z efektami pracy z oprogramowaniem.
- d) zakresie rozwijania kompetencji społecznych:
- współpracuje z uczniami rozwiązując zadania oraz bawiąc się, przyswajając jednocześnie wiedzę z zakresu programowania.
- e) w zakresie przestrzegania prawa i zasad bezpieczeństwa:
- posługuje się udostępnioną mu technologią zgodnie z ustalonymi zasadami;
  - rozróżnia pożądane i niepożądane zachowania związane z pracą przy komputerze w pracowni komputerowej oraz w domu;
  - wie, że praca długotrwała przy komputerze męczy wzrok, może powodować bóle głowy, a bardzo rozciągnięta w czasie – różne schorzenia, w tym skrzywienie kręgosłupa.

VIII. EDUKACJA MUZYCZNA

- a) w zakresie słuchania muzyki:
- słucha w skupieniu krótkich utworów muzycznych;
  - poszukuje źródeł muzyki i je nazywa;
  - świadomie i aktywnie słucha muzyki, następnie wyraża swoje doznania werbalnie i niewerbalnie;
  - rozpoznaje brzmienie fortepianu, gitary, fletu;
  - kulturalnie zachowuje się na koncercie;
  - przyjmuje właściwą postawę podczas słuchania hymnu narodowego.
- b) w zakresie ekspresji muzycznej, śpiew:
- powtarza proste melodie;
  - śpiewa zestawy głosek i sylab;
  - naśladuje odgłosy zwierząt;
  - odtwarza zapisane proste rytmy głosem (tataizacją);
  - wykonuje śpiewanki i rymowanki tematyczne;
  - śpiewa piosenki z dziecięcego repertuaru;
  - śpiewa 5 dźwięków: sol, mi, la, re, do.
- c) improwizacja ruchowa, rytmika i taniec:
- wyraża nastrój i charakter muzyki, pływając i tańcząc;
  - reaguje ruchem na zmianę tempa i dynamiki;
  - realizuje zapisane proste tematy rytmiczne (tataizacją);
  - układa proste rytmy z klocków rytmicznych;
  - realizuje zapisane proste tematy rytmiczne ruchem całego ciała; stosuje gesty dźwiękotwórcze;
  - rozpoznaje i nazywa niektóre znaki muzyczne (ćwierćnuty, ósemki, pauzę ćwierćnutową) – zna i tańczy podstawowe kroki krakowiaka;
  - realizuje układ taneczny do menueta.
- d) gra na instrumentach muzycznych:
- wykonuje akompaniament na instrumentach perkusyjnych do muzyki;
  - tworzy dźwiękowe ilustracje, także z dostępnych materiałów (przybory szkolne, gazeta, piasek w butelce, gumka, szklanka z wodą);
  - odtwarza proste rytmy na instrumentach perkusyjnych – gra na dzwonkach 5 dźwięków: sol, mi, la, re, do.

IX. WYCHOWANIE FIZYCZNE

- a) w zakresie utrzymania higieny osobistej i zdrowia:

- utrzymuje w czystości ręce i całe ciało;
  - przebiera się przed zajęciami ruchowymi i po ich zakończeniu;
  - wykonuje te czynności samodzielnie i w stosownym momencie;
  - dostosowuje strój w trakcie zajęć ruchowych na świeżym powietrzu do rodzaju pogody i pory roku (nakrycie głowy – słońce, lekki mróz itp.);
  - dostosowuje strój w trakcie zajęć ruchowych w pomieszczeniu do panujących tam warunków;
  - ma świadomość znaczenia systematyczności i wytrwałości w wykonywaniu ćwiczeń;
  - wie, że każdy człowiek ma inne możliwości w zakresie sprawności fizycznej;
  - akceptuje sytuację dzieci, które z uwagi na chorobę nie mogą być sprawne w każdej formie ruchu;
  - wyraża zrozumienie i empatię poprzez zachowanie wyprowadzone z tych wartości.
- b) zakresie sprawności motorycznych:
- przyjmuje podstawowe pozycje do ćwiczeń: postawa zasadnicza, rozkrok, wykrok, zakrok, stanie na jednej nodze, klęk podparty, przysiad podparty, podpór przodem, podpór tyłem, siad klęczny, skrzyżny, skulony, prosty;
  - wykonuje skłony, skrętoskłony;
  - pokonuje w biegu przeszkody naturalne i sztuczne;
  - biega z wysokim unoszeniem kolan;
  - biega w połączeniu ze skokiem;
  - biega z przenoszeniem przyborów, np. piłki, pałeczki;
  - biega z rzutem do celu ruchomego i nieruchomego;
  - biega w różnym tempie;
  - realizuje marszobieg;
  - wykonuje przewrót w przód i w tył na materacu z przysiadu podpartego;
  - rzuca i podaje jedną ręką piłką małą i dużą w miejscu i w ruchu;
  - rzuca oburącz do przodu, znad głowy, piłką małą i dużą;
  - toczy i kołuje piłkę;
  - rzuca małymi przyborami na odległość i do celu;
  - skacze na jednej nodze i obunóż ze zmianą tempa, kierunku, pozycji ciała;
  - skacze w dal dowolnym sposobem;
  - skacze przez skakankę;
  - podnosi i przenosi przybory;
  - wykonuje przeskok zawrotny przez ławeczkę, naskoski, zeskok, skoki zajęcze;
  - wykonuje przetoczenie, czołganie, podciąganie;
  - wykonuje czworakowanie ze zmianą kierunku i tempa ruchu;
  - wykonuje ćwiczenia równoważne bez przyboru i z przyborem, np. na ławeczce gimnastycznej;
  - wspina się, np. na drabinkach;
  - mocuje się w parach w pozycjach niskich i wysokich;
  - wykonuje próbę siły mięśni brzucha;
  - wykonuje próbę gibkości dolnego odcinka kręgosłupa;
  - współpracuje z partnerem i całym zespołem podczas zadań gimnastycznych;
  - samodzielnie wykonuje ćwiczenia prowadzące do zapobiegania wad postawy.
- c) osiągnięcia w zakresie różnych form rekreacyjno – sportowych:
- bierze udział w zespołowych zabawach ruchowych, minigrach i grach terenowych, zawodach sportowych;
  - reaguje ruchem na zmiany rytmu, tempa i głośności (zabawy orientacyjno-porządkowe z zastosowaniem sygnałów dźwiękowych);
  - respektuje i podporządkowuje się decyzjom sędziego;

- zachowuje powściągliwość w ocenie sprawności fizycznej kolegów i koleżanek;
- uczestników zabawy;
- respektuje ich prawo do indywidualnego tempa rozwoju;
- radzi sobie w sytuacji przegranej i akceptuje zwycięstwo np. drużyny przeciwnej;
- gratuluje drużynie zwycięskiej sukcesu – respektuje przepisy, reguły zabaw zespołowych, gier ruchowych i sportowych;
- respektuje przepisy ruchu drogowego w odniesieniu do pieszych, rowerzystów, rolkarzy, biegaczy i innych osób, których poruszanie się w miejscu publicznym może tworzyć zagrożenie bezpieczeństwa;
- uczestniczy w zabawach i grach zespołowych z wykorzystaniem różnych rodzajów piłek, np.: ringo, mini- -koszykówka, mini-siatkówka, mini-piłka ręczna i nożna;
- potrafi wykonać prawidłowo elementy charakterystyczne dla tych gier: rzuty ringiem, piłką do kolegi, oburącz stojąc lub w biegu, elementy kozłowania stojąc lub w biegu, rzucanka siatkarska itd.;
- układa zespołowe zabawy ruchowe i w nich uczestniczy;
- ma świadomość, iż sukces w takiej zabawie odnosi się dzięki sprawności, zaradności i współdziałaniu;
- jeździ na dostępnym sprzęcie sportowym, np. na hulajnodze, rolkach, deskorolce, rowerze, sankach, łyżwach.

Wymagania edukacyjne dla ucznia klasy II

I. EDUKACJA POLONISTYCZNA

b) w zakresie słuchania:

- obdarza uwagę rówieśników i dorosłych;
- słucha wypowiedzi nauczyciela, rówieśników i innych osób w różnych codziennych sytuacjach;
- okazuje szacunek wypowiadającej się osobie;
- wykonuje proste zadania według usłyszanej instrukcji, podawanej przez nauczyciela etapowo;
- zadaje pytania w sytuacji braku zrozumienia słuchanej wypowiedzi;
- słucha z uwagą tekstów czytanych przez nauczyciela;
- słucha uważnie i z powagą wypowiedzi osób podczas uroczystości, koncertów, obchodów świąt narodowych i innych zdarzeń kulturalnych;
- przejawia w powyższych wydarzeniach zachowanie adekwatne do sytuacji;
- słucha wypowiedzi innych i najczęściej czeka na swoją kolej, aby się wypowiedzieć;
- potrafi na ogół panować nad chęcią nagłego wypowiedziania się, szczególnie w momencie wykazywania tej potrzeby przez drugą osobę.

b) w zakresie mówienia:

- mówi na tematy związane z życiem rodzinnym, szkolnym oraz inspirowane literaturą
- wypowiada się, stosując adekwatne do sytuacji wybrane techniki języka mówionego: pauzy, zmianę intonacji;
- formułuje pytania, dotyczące sytuacji zadaniowych, wypowiedzi ustnych nauczyciela, uczniów lub innych osób z otoczenia;
- wypowiada się w formie uporządkowanej na tematy związane z przeżyciami, zadaniem, sytuacjami szkolnymi, lekturą, wydarzeniami kulturalnymi;

- opowiada treść historyjek obrazkowych, dostrzegając związki przyczynowo-skutkowe;
- wypowiada się na temat ilustracji;
- opowiada treść historyjek obrazkowych;
- systematycznie wzbogaca słownictwo czynne;
- odpowiada na pytania dotyczące przeczytanych tekstów, ilustracji;
- nadaje znaczenie i tytuł obrazom – składa ustne sprawozdanie z wykonanej pracy;
- recytuje z pamięci krótkie rymowanki, wiersze, piosenki;
- dobiera stosowną formę komunikacji werbalnej i własnego zachowania, wyrażając szacunek do rozmówcy;
- dostosowuje ton głosu do sytuacji, np. nie mówi zbyt głośno;
- nazywa czynności, sytuacje, doświadczenia;
- wykonuje eksperymenty językowe;
- uczestniczy w zabawie teatralnej;
- ilustruje mimiką, gestem i ruchem zachowania bohatera literackiego lub wymyślonego;
- rozumie umowne znaczenie rekwizytu i umie posłużyć się nim w odgrywanej scenie.

c) w zakresie czytania:

- odczytuje uproszczone rysunki, piktogramy, znaki informacyjne, napisy;
- porządkuje we właściwej kolejności ilustracje historyjek obrazkowych;
- uzupełnia brakującą ilustrację historyjki obrazkowej;
- czyta poprawnie na głos teksty zbudowane z wyrazów opracowanych w czasie zajęć, dotyczące rzeczywistych doświadczeń dzieci i ich oczekiwań poznawczych;
- czyta poprawnie na głos teksty zbudowane z nowych wyrazów;
- czyta i rozumie krótkie teksty informacyjne złożone z 2-3 zdań;
- czyta w skupieniu po cichu i rozumie krótkie teksty drukowane;
- czyta w skupieniu po cichu teksty zapisane samodzielnie w zeszycie;
- wyodrębnia postacie i zdarzenia w tekstach do nauki czytania i krótkich tekstach literackich;
- ustala kolejność zdarzeń;
- wskazuje cechy i ocenia bohaterów;
- uzasadnia ocenę bohaterów – określa nastrój w przeczytanym utworze;
- wyszukuje w tekstach fragmenty będące odpowiedzią na sformułowane przez nauczyciela pytanie;
- wyszukuje w tekstach fragmenty określone przez nauczyciela;
- wyszukuje w tekstach fragmenty według niego najpiękniejsze, najważniejsze, trudne do zrozumienia;
- odróżnia elementy świata fikcji od realnej rzeczywistości, byty rzeczywiste od medialnych, byty realistyczne od fikcyjnych;
- komponuje początek i zakończenie tekstu na podstawie ilustracji;
- wyróżnia w czytanych utworach literackich zdania opisujące bohatera (człowieka lub zwierzę) – czyta książki wskazane przez nauczyciela;
- czyta książki samodzielnie wybrane.

d) w zakresie pisania:

- dba o estetykę i poprawność graficzną odręcznego pisma;
- rozmieszcza poprawnie tekst ciągły na stronie zeszytu;
- przepisuje wyrazy i proste, krótkie zdania;
- przestrzega poprawności ortograficznej w wyrazach poznanych i opracowanych podczas zajęć;

- pisze poprawnie z pamięci wyrazy czyste fonetycznie;
- pisze poprawnie z pamięci wyrazy i krótkie, proste zdania;
- pisze ze słuchu wyrazy i krótkie, proste zdania o fonetycznej pisowni;
- stosuje poprawnie znaki interpunkcyjne na końcu zdania i przecinki przy wyliczaniu;
- rozpoczyna pisownię zdania wielką literą;
- pisze wielką literą imiona, nazwiska, nazwy miast, rzek, ulic;
- pisze samodzielnie 2-3 zdania na podany temat.

e) w zakresie kształcenia językowego:

- wyróżnia w wypowiedziach zdania, w zdaniach wyrazy, w wyrazach sylaby oraz głoski;
- różnicuje głoski na samogłoski i spółgłoski;
- stosuje w poprawnej formie rzeczowniki, czasowniki, przymiotniki (bez wprowadzania terminów) – rozpoznaje wyrazy o znaczeniu przeciwnym;
- określa, który tekst jest zagadką, a który życzeniami.

f) w zakresie samokształcenia:

- podejmuje próby zapisu nowych samodzielnie poznanych wyrazów;
- korzysta z różnych źródeł informacji, np. atlasów, czasopism dla dzieci.

II. EDUKACJA MATEMATYCZNA

a) w zakresie rozumienia stosunków przestrzennych i cech wielkościowych:

- klasyfikuje obiekty i różne elementy środowiska społeczno-przyrodniczego z uwagi na wyodrębnione cechy;
- dostrzega rytm w środowisku przyrodniczym – nazywa dni tygodnia i miesiące w roku – orientuje się, do czego służy kalendarz i potrafi z niego korzystać;
- wykonuje obliczenia pieniężne, rozróżnia nominały na banknotach i monetach, wskazuje różnice w ich sile nabywczej;
- zna będące w obiegu monety i banknoty (1 zł, 2 zł, 5 zł, 10 zł, 20 zł, 50 zł, 100 zł, 1 gr, 2 gr, 5 gr, 10 gr, 20 gr, 50 gr);
- wie, że 1 zł to 100 gr;
- odczytuje pełne godziny na zegarze ze wskazówkami;
- wykonuje proste obliczenia dotyczące czasu;
- waży przedmioty – różnicuje przedmioty lżejsze i cięższe;
- używa określenia kilogram – wykonuje łatwe obliczenia dotyczące jednostki kg;
- wie, że towar w sklepie jest pakowany według wag;
- odmierza płyny kubkiem i miarką litrową, używa określenia „litr”;
- porównuje ilości płynów, przelewając je, wskazuje więcej, mniej, tyle samo;
- rozumie, co to jest dług;
- radzi sobie w sytuacjach kupna i sprzedaży;
- układa i rozwiązuje proste zadania z treścią o kupowaniu i płaceniu;
- liczy pieniądze na zbiorach zastępczych;
- dostrzega rytm w środowisku przyrodniczym, sztuce użytkowej;
- dzieli na dwie i cztery równe części np. kartkę papieru, czekoladę, używa pojęcia – połowa;
- wykorzystuje warcaby i szachy oraz inne gry planszowe do rozwijania umiejętności myślenia strategicznego, logicznego, rozumienia zasad;
- przekształca gry, tworząc własne strategie i zasady organizacyjne.

b) w zakresie rozumienia liczb i ich własności:

- sprawnie liczy obiekty (dostrzega regularność dziesiętkowego systemu liczenia);
- wymienia kolejne liczebniki od wybranej liczby (w przód i wstecz) po 1, 2, po 10 (zakres do 100) oraz bez ograniczania zakresu zgodnie z indywidualnymi możliwościami;
- zapisuje liczby cyframi (zakres do 100) i setkami do 1000;

- wyjaśnia znaczenie cyfry zapisanej w miejscu jednośc, dziesiątek i setek;
  - rozumie pojęcie liczby w aspekcie głównym, porządkowym i miarowym;
  - liczy (w przód i wstecz) po jeden, po kilka, po dziesięć od zera lub wybranej liczby w zakresie 100 oraz bez ograniczania zakresu zgodnie z indywidualnymi możliwościami;
  - liczy setkami w zakresie 1000;
  - rozumie znaczenie cyfry zapisanej w miejscu jednośc, dziesiątek, setek;
  - rozpoznaje i wskazuje liczby parzyste i nieparzyste;
  - porównuje liczby, porównuje sumy i różnice stosuje znaki $<$, $>$, $=$;
  - porządkuje liczby od najmniejszej do największej i odwrotnie;
  - rozumie sformułowania typu: liczba o 7 większa, liczba o 10 mniejsza.
- c) w zakresie posługiwania się liczbami:
- sprawnie dodaje i odejmuje liczby w zakresie 20, poprawnie zapisuje działania;
  - dodaje do podanej liczby w pamięci i od podanej liczby odejmuje w pamięci liczbę jednocyfrową, liczbę 10 oraz wielokrotności 10 (w prostszych przykładach) w zakresie 100 i setki w zakresie 1000;
  - biegle mnoży i dzieli w zakresie 30 i przez 5 i 10 w zakresie 100;
  - opracowuje własną strategię obliczeń, poprawnie zapisuje przeprowadzone obliczenia;
  - posługuje się znakiem równości, znakami czterech podstawowych działań;
  - wyjaśnia istotę działań matematycznych – dodawania, odejmowania, mnożenia i dzielenia oraz związki między nimi;
  - korzysta intuicyjnie z własności działań;
  - dodaje liczby dwucyfrowe typu $32 + 24$ i odpowiednie przypadki odejmowania, zapisując w razie potrzeby cząstkowe wyniki działań lub wykonując działania w pamięci, od razu podaje wynik;
  - zna terminy: składniki, suma, odjemna, odjemnik, różnica;
  - dodaje i odejmuje kilka liczb;
  - oblicza sumy i różnice zapisane nietypowo (w trójkątach, piramidach, tabelkach, kwadratach magicznych);
  - wyznacza sumy i różnice w formie czynnościowej (w miarę indywidualnych możliwości bez ograniczania zakresu liczbowego);
  - ilustruje mnożenie i dzielenie;
  - wykorzystuje liczby do wykonania pomiaru długości, boków figur geometrycznych, długości, szerokości, wysokości np. grzbietu książki oraz pomiaru pojemności, masy, używając określeń: cięższy, lżejszy, kilogram, dekagram, gram, metr, centymetr, kilometr, zapisuje wyniki pomiarów w postaci wyrażeń dwumianowanych (bez zamiany jednostek);
  - oblicza niewiadomą w postaci okienka (bez przenoszenia na drugą stronę);
  - rozwiązuje łatwe równania jednodziałaniowe z niewiadomą w postaci okienka (bez przenoszenia na drugą stronę);
  - ilustruje formuły działań na grafach i w tabelach, oblicza je.
- d) w zakresie czytania tekstów matematycznych:
- analizuje i rozwiązuje zadania matematyczne wyrażone w konkretnych sytuacjach, na rysunkach, diagramach, tabelkach lub w słownie podanej treści;
  - dostrzega problem matematyczny oraz tworzy własną strategię jego rozwiązania;
  - zapisuje rozwiązanie zadania przedstawionego słownie w konkretnej sytuacji;
  - rozwiązuje, układa i przekształca łatwe zadania jednodziałaniowe;
  - rozwiązuje zadania złożone łańcuchowo;
  - rozwiązuje zadania złożone niełańcuchowo, pomagając sobie rysunkiem, liczmanami itp.;

- umie rozwiązywać zadania tekstowe na porównywanie różnicowe etapami z dodatkowymi pytaniami.
- e) w zakresie rozumienia pojęć geometrycznych:
- rozpoznaje figury geometryczne położone nietypowo;
  - układa figury z patyczków;
  - tworzy figury z gumy do skakania oraz na geoplanie;
  - klasyfikuje figury według podanych cech;
  - dostrzega i kontynuuje powtarzające się sekwencje;
  - układa rytmy z przedmiotów, klocków i modeli figur;
  - kreśli przy linijce odcinki o podanej długości i łamane;
  - rysuje odręcznie prostokąty, (w tym kwadraty) wykorzystując sieć kwadratową;
  - rysuje figury geometryczne na sieci kwadratowej w powiększeniu i pomniejszeniu;
  - mierzy długości odcinków, boków figur geometrycznych, szerokość i wysokość przedmiotów, posługuje się linijką;
  - podaje wynik pomiaru, posługując się jednostkami długości: centymetr, metr;
  - porównuje długości obiektów i określa je, stosując jednostki: centymetr, metr;
  - wie, że 100 cm to metr;
  - stosuje w praktyce jednostkę długości: kilometr;
  - rysuje odcinki o podanej długości, rysuje prostokąty (w tym kwadraty), trójkąty;
  - dokonuje prostych obliczeń dotyczących miar długości (bez zamiany jednostek);
  - dostrzega symetrię w środowisku przyrodniczym, w sztuce użytkowej i innych wytworach człowieka obecnych w otoczeniu.
- f) w zakresie stosowania matematyki w sytuacjach życiowych oraz w innych obszarach edukacji:
- klasyfikuje objekty i różne elementy środowiska społeczno-przyrodniczego z uwagi na wyodrębnione cechy;
  - dostrzega rytm w środowisku przyrodniczym, sztuce użytkowej i innych wytworach człowieka;
  - dzieli na dwie części np. kartkę papieru, czekoladę, używa pojęcia połowa;
  - odmierza płyny kubkiem i miarką litrową;
  - manipulacyjnie (przelewanie) porównuje ilości płynów, wskazuje więcej, mniej, tyle samo;
  - używa określeń: litr, pół litra;
  - dokonuje prostych obliczeń ilości płynów w różnych sytuacjach praktycznych i w prostych zadaniach tekstowych;
  - odczytuje godziny na zegarze ze wskazówkami oraz elektronicznym;
  - zna pojęcia: doba, godzina, pół godziny, kwadrans, minuta;
  - wykonuje proste obliczenia zegarowe w obrębie godzin i minut;
  - oblicza upływ czasu z użyciem jednostek: pół godziny, kwadrans;
  - odczytuje czas na zegarze w ramach czasowych zajęć szkolnych i obowiązków domowych;
  - rozpoznaje minuty na zegarze;
  - wie, że godzina to 60 minut;
  - wie, że 24 godziny to doba;
  - posługuje się stoperem, aplikacjami telefonu, tabletu, komputera;
  - waży przedmioty, używa określeń: kilogram, pół kilograma, dekagram;
  - różnicuje przedmioty lżejsze i cięższe;
  - umie wykonać łatwe obliczenia, używając tych miar (bez zamiany jednostek);
  - poznaje zależność $1 \text{ kg} = 100 \text{ dag}$;
  - wie, że towar w sklepie pakowany jest między innymi według wagi;

- mierzy temperaturę za pomocą termometru oraz odczytuje ją;
- nazywa dni tygodnia i miesiące w roku;
- orientuje się, do czego służy kalendarz, i potrafi z niego korzystać;
- odczytuje, podaje i zapisuje wybrane daty np. swojego urodzenia lub datę bieżącą;
- odczytuje oraz zapisuje znaki rzymskie w zakresie I-XII;
- wykonuje obliczenia kalendarzowe w sytuacjach życiowych;
- wykonuje obliczenia pieniężne;
- zna będące w obiegu monety i banknoty;
- zna wartość nabywczą pieniędzy;
- rozumie pojęcie długu i konieczność jego spłaty;
- radzi sobie w sytuacjach kupna i sprzedaży;
- układa i rozwiązuje proste zadania z treścią o kupowaniu i płaceniu;
- dokonuje obliczeń szacunkowych w różnych sytuacjach życiowych;
- oblicza, wyznacza cenę na podstawie kosztów zakupu;
- wykorzystuje warcaby i szachy oraz inne gry planszowe lub logiczne do rozwijania umiejętności myślenia strategicznego, logicznego, rozumienia zasad;
- przekształca gry, tworząc własne strategie i zasady organizacyjne;
- wykorzystuje nabyte umiejętności do rozwiązywania problemów, działań twórczych i eksploracji świata, dbając o własny rozwój i tworząc indywidualne strategie uczenia się.

III. EDUKACJA SPOŁECZNA

a) w zakresie rozumienia środowiska społecznego:

- identyfikuje się z grupą społeczną do której należy: rodziną i klasą, a także narodem;
- poznaje i respektuje normy i reguły postępowania w tych grupach;
- uczestniczy w szkolnych wydarzeniach i uroczystościach;
- wyjaśnia, iż wszyscy ludzie posiadają prawa i obowiązki;
- wymienia własne prawa i obowiązki jako członka rodziny i ucznia;
- przyjmuje konsekwencje swojego uczestnictwa w grupie i własnego w niej postępowania w odniesieniu do przyjętych norm i zasad;
- ocenia postępowanie swoje i innych osób odnosząc się do poznanych wartości;
- stosuje formy grzecznościowe w stosunku do dorosłych, w uprzejmy sposób zwraca się do kolegów;
- okazuje swoim bliskim miłość i przywiązanie;
- stara się być sprawiedliwym i prawdomównym, stara się przeciwdziałać kłamstwu i obmowie wie, że nie wolno zabierać cudzej własności bez pozwolenia, pamięta o oddawaniu pożyczonych rzeczy i nie niszczy ich;
- stara się dzielić z potrzebującymi;
- wie, że warto być odważnym zwłaszcza jeśli krzywdzeni są słabsi;
- przedstawia siebie i grupę, do której należy;
- swoją rodzinę, klasę;
- zna podstawowe relacje rodzinne między najbliższym;
- zapisuje swój adres, zawód rodziców i innych wybranych członków rodziny;
- posługuje się tymi danymi wyłącznie w sytuacjach bezpiecznych dla siebie i reprezentowanych osób;
- rozpoznaje i nazywa wybrane grupy społeczne, do których nie należy, np. drużyny i kluby sportowe;
- stosuje we właściwej sytuacji słowa: porozumienie, umowa;
- uczestniczy w wyborach do klasowego samorządu uczniowskiego;
- wymienia przykłady stowarzyszeń powstałych w efekcie porozumień i umów grup społecznych, w tym stowarzyszenia pomocy osobom niepełnosprawnym, a także

- stowarzyszenia dużych grup społecznych, jak miasta i państwa, Unia Europejska;
- nazywa wybrane narodowości;
- jest tolerancyjny – wie, że wszyscy ludzie mają równe prawa (bez względu na miejsce urodzenia, kolor skóry, wyznawaną religię czy status materialny);
- przedstawia i porównuje zwyczaje ludzi;
- wykorzystuje pracę zespołową w procesie uczenia się, w tym przyjmując rolę lidera zespołu;
- współpracuje z innymi w różnych sytuacjach życiowych;
- jest uczynny i uprzejmy wobec innych, nawet jeśli różnią się od niego pod względem sytuacji materialnej czy zwyczajów;
- wie, że wynagrodzenie otrzymuje się za pracę;
- wie, że ludzie mają różną sytuację materialną;
- wie, że nie można dążyć do zaspokojenia swoich pragnień kosztem innych, należy dostosowywać własne oczekiwania do realiów ekonomicznych rodziny;
- w sytuacjach codziennych niesie pomoc potrzebującym, szczególnie osobom starszym i niepełnosprawnym.

b) w zakresie orientacji w czasie historycznym:

- wyjaśnia związek legendy z powstaniem godła i barw narodowych;
- opowiada wybrane polskie legendy związane m.in. z Wisłą, Krakowem, Warszawą, powstaniem nazw wybranych miejscowości;
- zna pełną nazwę swojej ojczyzny;
- rozpoznaje symbole narodowe: herb, godło i flagę Polski, hymn Polski oraz wybrane stroje ludowe (krakowski, góralski);
- opowiada o przygotowaniach do świąt państwowych i w miarę możliwości w nich uczestniczy;
- wykonuje chorągiewkę lub kokardę narodową;
- zachowuje się godnie i z szacunkiem podczas śpiewania lub słuchania hymnu, wciągania flagi na maszt itp.;
- wie, kiedy zakładamy stroje w barwach narodowych;
- wymienia nazwy dawnych stolic Polski (Gniezno, Kraków);
- wyjaśnia znaczenie wybranych zwyczajów i tradycji polskich;
- opisuje znaczenie dorobku minionych epok w życiu człowieka, jest świadomy, iż stosuje w swej aktywności ten dorobek, np. cyfry arabskie i rzymskie;
- podaje przykłady zmian, które zaszły w świecie w ciągu ostatnich stu lat;
- opowiada historię własnej rodziny, przedstawia jej tradycje;
- przedstawia wybrane postacie i prezentuje ciekawostki o wielkich Polakach, w tym o Fryderyku Chopinie, Mikołaju Koperniku.

IV. EDUKACJA PRZYRODNICZA

a) w zakresie rozumienia środowiska przyrodniczego:

- rozpoznaje w swoim otoczeniu wybrane gatunki roślin i zwierząt, w tym chronione;
- rozpoznaje i wyróżnia wybrane cechy ekosystemów: lasu, pola, łąki, a także sadu, ogrodu i parku;
- rozpoznaje wybrane zwierzęta i rośliny, których w naturalnych warunkach nie spotyka w polskim środowisku przyrodniczym;
- rozpoznaje wybrane, popularne gatunki hodowlane;
- wie, w jaki sposób warunki konieczne do rozwoju roślin, są zaspokajane w hodowlach (m.in. porównuje ze sobą piasek i ziemię z ogrodu);
- prowadzi proste hodowle roślin;
- przedstawia zasady opieki nad zwierzętami domowymi, hodowlanymi i innymi;

- wymienia nazwy gatunków hodowanych i uprawianych w Polsce;
- wie, jakie korzyści czerpie człowiek z uprawy roślin i hodowli zwierząt m.in. łączy produkty z gatunkiem, dzięki któremu je otrzymujemy, wymienia przykłady sytuacji, w których zwierzęta (psy, konie) pomagają człowiekowi;
- przy pomocy nauczyciela odszukuje w różnych dostępnych zasobach informacje dotyczące środowiska przyrodniczego, potrzebne do wykonania ćwiczenia;
- opisuje zmiany zachodzące w przyrodzie podczas pór roku oraz doby;
- opisuje życie człowieka w konkretnych porach roku (sposób dbania o siebie, prace w gospodarstwie, formy odpoczynku);
- wie, jakie są warunki konieczne do rozwoju roślin i zwierząt;
- przy pomocy nauczyciela planuje, samodzielnie wykonuje proste obserwacje, doświadczenia i eksperymenty dotyczące obiektów i zjawisk przyrodniczych;
- tworzy notatki z obserwacji;
- podejmuje próbę wyjaśnienia istoty obserwowanych zjawisk;
- chroni przyrodę (nie śmieci, szanuje rośliny, pomaga zwierzętom przetrwać zimę itd.).

b) w zakresie funkcji życiowych człowieka, ochrony zdrowia, bezpieczeństwa i odpoczynku:

- opisuje zawód oraz inne zajęcia wykonywane przez rodziców;
- ma świadomość czym zajmują się osoby pracujące w szkole oraz w służbach mundurowych i medycznych (policjant, strażak, lekarz, weterynarz), a także w innych wybranych zawodach (pilot, kelner, fryzjerka);
- przedstawia charakterystykę wybranych zajęć i zawodów użyteczności publicznej;
- w sytuacji zagrożenia wie, do kogo może się zwrócić o pomoc;
- zna numery alarmowe telefonów: pogotowia, policji, straży pożarnej i numer alarmowy 112;
- posługuje się danymi osobowymi w kontakcie ze służbami mundurowymi i medycznymi, w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia;
- dba o higienę oraz estetykę własną oraz otoczenia, również w trakcie nauki;
- ma świadomość konieczności słuchania wskazówek lekarza i stomatologa;
- zna podstawowe zasady zapobiegania chorobom zakaźnym i przeziębieniom;
- reaguje stosownym zachowaniem w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa, zdrowia swojego lub innej osoby;
- zna niektóre zagrożenia ze strony innych ludzi;
- wymienia i opisuje podstawowe grupy produktów żywnościowych (warzywa i owoce, nabiał itd.);
- ma świadomość znaczenia odpowiedniej diety dla utrzymania zdrowia;
- ogranicza spożywanie posiłków o niskich wartościach odżywczych i niezdrowych;
- zachowuje umiar w spożywaniu produktów słodzonych, zna konsekwencje zjadania ich w nadmiarze;
- przygotowuje posiłki służące utrzymaniu zdrowia – wykonuje kanapki lub sałatkę warzywną;
- ubiera się odpowiednio do stanu pogody;
- potrafi samodzielnie określić stan pogody w danym dniu i zanotować obserwacje w kalendarzu pogody;
- orientuje się, o czym mówi osoba zapowiadająca pogodę w radiu lub w telewizji;
- rozróżnia wybrane, podstawowe znaki drogowe;
- stosuje przepisy bezpieczeństwa w ruchu drogowym i w miejscach publicznych;
- orientuje się, że trudne warunki drogowe i atmosferyczne (oblodzenie, zmrok, śnieg) mogą ograniczać bezpieczeństwo pieszych;
- przestrzega zasad zachowania się w środkach publicznego transportu zbiorowego;

- stosuje się do zasad bezpieczeństwa w szkole, domu i na dworze;
  - wie jakie niebezpieczeństwa mogą zagrażać turystom w górach oraz na plaży;
  - rozpoznaje znaki i symbole informujące o różnych rodzajach niebezpieczeństw oraz zachowuje się zgodnie z informacją w nich zawartą;
  - ma świadomość istnienia zagrożeń ze strony środowiska naturalnego takich jak np. huragan, burza, silne promieniowanie słoneczne oraz ich następstwa: powódź, pożar;
  - określa odpowiednie sposoby zachowania się człowieka w takich sytuacjach;
  - ma świadomość obecności nieprawdziwych informacji, np. w przestrzeni wirtualnej;
  - sprawdza informacje, zadając pytania nauczycielowi, rodzicom, policjantowi, straży miejskiej;
  - stosuje zasady bezpieczeństwa podczas korzystania z urządzeń cyfrowych;
  - rozumie i respektuje ograniczenia związane z czasem pracy z takimi urządzeniami;
  - ma świadomość, iż nieodpowiedzialne korzystanie z technologii ma wpływ na utratę zdrowia człowieka;
  - wymienia przykłady pozytywnego znaczenia technologii w życiu człowieka (w tym opisuje działanie katalogu elektronicznego w bibliotece).
- c) w zakresie rozumienia przestrzeni geograficznej:
- określa położenie swojej miejscowości;
  - podaje status administracyjny własnej miejscowości (wieś, miasto);
  - opisuje charakterystyczne elementy przyrody;
  - opisuje charakterystyczne miejsca wybranego obszaru w Polsce (np. okolicy zamieszkania);
  - wskazuje na mapie fizycznej Polski jej granice, góry (w tym Tatry, Baranią Górę), morze, rzeki (Wisłę, Odrę, oraz rzekę najbliższą miejscowości), wybrane miasta (swoją miejscowość, Warszawę, Gdańsk, Kraków, Toruń, Wieliczkę);
  - zna nazwy głównych kierunków geograficznych;
  - przy pomocy dorosłego odszukuje na mapie wybrane miejsce (np. cel wakacji);
  - wymienia nazwę stolicy Polski;
  - opisuje charakterystyczne obiekty Warszawy, a także Krakowa i Zakopanego;
  - wyjaśnia znaczenie stolicy dla całego kraju;
  - przedstawia charakterystyczne dla Polski miejsca i tradycje z których ona słynie, m.in. opowiada o zabytkach Krakowa i Warszawy, najstarszej kopalni w Wielicze, szczególnie cennych obszarach przyrodniczych;
  - rozpoznaje podstawowe rodzaje opadów (w tym grad i mgła);
  - zna kolejność pór roku;
  - potrafi wymienić różnice w pogodzie między poszczególnymi porami roku (m.in. nazywa związane z nimi zjawiska atmosferyczne);
  - przedstawia położenie Ziemi w Układzie Słonecznym.

V. EDUKACJA PLASTYCZNA

- a) zakresie percepcji wizualnej, obserwacji i doświadczeń – wyróżnianie w obrazach, ilustracjach, impresjach plastycznych, plakatach, na fotografiach:
- wyróżnia kształty obiektów – nadaje im nazwę i znaczenie, podaje części składowe, podobieństwa, różnice, cechy charakterystyczne części składowych;
  - wyróżnia wielkości i proporcje, położenie i oddalenie pojedynczych obiektów i elementów złożonych, różnice w wyglądzie tego samego przedmiotu w zależności od położenia i zmiany stanowiska osoby patrzącej na obiekt;
  - wyróżnia barwę, walor różnych barw, różnice walorowe w zakresie jednej barwy, fakturę;

- wyróżnia cechy charakterystyczne i indywidualne ludzi w zależności od wieku, płci, typu budowy, cechy charakterystyczne zwierząt, różnice w budowie, kształcie, ubarwieniu, sposobach poruszania się.
- b) w zakresie działalności plastycznej i ekspresji twórczej – wypowiedanie się w różnych technikach plastycznych na płaszczyźnie:
- wypowiada się w różnych technikach plastycznych na płaszczyźnie;
  - posługuje się takimi środkami wyrazu plastycznego, jak kształt, barwa, faktura;
  - wykonuje prace rysunkowe, malarskie i graficzne;
  - rysuje kredką, kredą, ołówkiem, patykiem (płaskim i okrągłym), piórem, węglem, mazakiem;
  - maluje farbami, tuszami przy użyciu pędzli (płaskich, okrągłych), palców, stempli;
  - wydiera, wycina, składa, przylepia, wykorzystując gazetę, papier kolorowy, makulaturę, karton, ścinki tekstylne itp.;
  - wypowiada się w różnych technikach, tworząc przestrzenne prace plastyczne (rzeźby w plastelinie, glinie, modelinie i in.);
  - modeluje (lepi i konstruuje) z gliny, modeliny, plasteliny, mas papierowych i innych, z materiałów naturalnych i przemysłowych (np. szyszki, kasztany, żołądźce, patyki, kora, papier, bibuła, karton, folia metalowa, cienkie druciki, tworzywa, sznurki, opakowania itd.);
  - odbija, powiela za pomocą: kalki, tuszu, farby, stempla wykonanego z ziemniaka, gumy, korka i innych tworzyw, a także przy pomocy prostych programów komputerowych;
  - wykonuje prace, modele, rekwizyty (lalka, pacynka itp.), impresje plastyczne potrzebne do aktywności artystycznej, naukowej;
  - wykonuje prace i impresje plastyczne jako formy przekazania i przedstawienia uczuć, nastrojów, jako formy niespodzianki (np. prezent, zaproszenie);
  - przedstawia zjawiska i wydarzenia z otaczającej rzeczywistości, realne i fantastyczne, uwzględniając możliwości ruchu ludzi i zwierząt, przedstawia obiekty indywidualne i sceny złożone, kolejne etapy zdarzeń;
  - ilustruje sceny i sytuacje (realne i fantastyczne) inspirowane wyobraźnią, baśnią, opowiadaniem, muzyką;
  - przedstawia sceny, sytuacje, zjawiska, przedmioty, odnosząc je do warunków dotyczących kształtu, wielkości, proporcji, relacji w przestrzeni, barw, faktury waloru czy kompozycji rytmicznej, symetrycznej, zamkniętej, otwartej;
  - przedstawia nastroje, stany uczuciowe, własne i inspirowane przeżyciami, doświadczeniami, marzeniami, stanami pogody, porami roku, utworami literackimi, muzycznymi, filmami, świętami, ważnymi wydarzeniami itd.;
  - tworzy przy użyciu prostej aplikacji komputerowej, np. plakaty, ulotki i inne wytwory;
  - tworzy przedmioty charakterystyczne dla sztuki ludowej regionu, w którym mieszka;
  - wykonuje prace i impresje plastyczne jako formy przekazania uczuć;
  - umie korzystać z przekazów medialnych w zakresie pozyskiwania informacji o wybranych dziedzinach sztuki.
- c) w zakresie percepcji sztuk plastycznych:
- rozpoznaje i nazywa dziedziny sztuk plastycznych, np. malarstwo, rzeźbę;
  - nazywa dziedziny sztuki użytkowej, np. meblarstwo, architekturę, grafikę komputerową;
  - wypowiada się na temat oglądanych dzieł sztuki plastycznej, przedmiotów, obiektów;
  - rozpoznaje wybrane dzieła malarskie;
  - rozpoznaje i nazywa podstawowe gatunki dzieł malarskich i graficznych: pejzaż, portret;
  - nazywa wybrane przykłady dzieł znanych artystów: malarzy, rzeźbiarzy, architektów z regionu swojego pochodzenia lub innych;
  - odróżnia techniki malarskie od graficznych;

- wskazuje miejsca prezentacji sztuk plastycznych.

VI. EDUKACJA TECHNICZNA

a) w zakresie organizacji pracy:

- dobiera odpowiednie materiały i narzędzia;
- posługuje się materiałami i narzędziami zgodnie z podanymi zasadami;
- umie stosować poznane narzędzia i materiały;
- organizuje pracę i planuje kolejne czynności;
- utrzymuje ład i porządek w swoim miejscu pracy;
- utrzymuje porządek wokół siebie (na stoliku, w sali zabaw, szatni, ogrodzie);
- sprząta po sobie i pomaga innym w utrzymywaniu porządku;
- dba o estetykę prac i dobrą organizację warsztatu pracy;
- wyjaśnia znaczenie oraz konieczność zachowania ładu, porządku i dobrej organizacji pracy ze względów bezpieczeństwa;
- przedstawia własny pomysł rozwiązań technicznych w realizowanym projekcie;
- planuje i realizuje własne projekty/prace;
- zgodnie współdziała w zespole w czasie realizacji tych prac ocenia projekty/prace, wykorzystując poznane i zaakceptowane wartości;
- wykorzystuje urządzenia techniczne i technologie;
- zwraca uwagę na zdrowie i zachowanie bezpieczeństwa z uwzględnieniem selekcji informacji, wykonywania czynności użytecznych lub potrzebnych.

b) w zakresie znajomości informacji technicznej, materiałów i technologii wytwarzania:

- odczytuje podstawowe informacje techniczne i stosuje w działaniu sposoby użytkowania: materiału, narzędzi, urządzenia zgodnie z instrukcją, w tym multimedialną;
- umie obsługiwać urządzenia techniczne, stosując się do zasad podanych w instrukcjach obsługi;
- określa wartość urządzeń technicznych z punktu widzenia cech użytkowych (łatwa lub trudna obsługa), ekonomicznych, estetycznych;
- wie, że wartość użytkowa urządzenia ma ważne znaczenie w czasie podejmowania decyzji o nabywaniu i stosowaniu;
- wie, jak wytworzono niektóre przedmioty codziennego użytku (meble, samochody, sprzęt gospodarstwa domowego);
- rozpoznaje wybrane rodzaje maszyn i urządzeń;
- podaje przykłady znanych sobie urządzeń wytwórczych (narzędzia, przyrządy), transportowych (samochody, statki, samoloty), informatycznych (komputer, telefon komórkowy);
- wymienia różne rodzaje budowli (budynki mieszkalne, biurowe, przemysłowe i in.);
- zna wybrane rodzaje urządzeń elektrycznych (np. latarka, elektryczna szczotka do zębów);
- wykonuje przedmioty użytkowe, w tym dekoracyjne i modele techniczne z zastosowaniem połączeń nierozłącznych: sklejanie klejem, wiązania lub zszywania zszywkami, sklejanie taśmą itp.;
- wykonuje przedmioty użytkowe, w tym dekoracyjne i modele techniczne z zastosowaniem połączeń rozłącznych: spinania spinaczami biurowymi, wiązania sznurkiem lub wstążką ozdobną;
- wykonuje przedmioty użytkowe, w tym dekoracyjne i modele techniczne bez użycia kleju, taśm, zszywek, np. wybrane modele technik origami, modele kartonowe wycinane;
- stosuje poznaną technologię przy wykonywaniu przedmiotów użytkowych lub montowaniu wybranych modeli urządzeń technicznych;

- wykonuje przedmiot/model/pracę według własnego planu i opracowanego sposobu działania.

VII. EDUKACJA INFORMATYCZNA

- w zakresie rozumienia, analizowania i rozwiązywania problemów:
  - układa w logicznym porządku obrazki, sekwencje elementów;
  - rozwiązuje zadania i łamigłówki logiczne;
  - odczytuje i układa w logicznym porządku tekstowe instrukcje np. przepisy kulinarne, instrukcje do gier;
  - określa cechy wspólne dla różnych typów zachowań np. ruchu;
  - tworzy sekwencje poleceń na potrzeby sterowania obiektem.
- w zakresie programowania i rozwiązywania problemów z wykorzystaniem komputera i innych urządzeń cyfrowych:
  - tworzy proste animacje w oparciu o zmiany kostiumów w programie Scratch;
  - tworzy sekwencje poleceń sterujące ruchem obiektu na ekranie;
  - zaznacza, kopiuje i wkleja elementy obrazu w edytorze grafiki i edytorze tekstu;
  - tworzy nowe barwy korzystając z edytora kolorów w edytorze grafiki – łączy obrazy z edytora grafiki z tekstem w edytorze tekstu;
  - rozwija umiejętność pisania na klawiaturze;
  - tworzy proste dokumenty tekstowe w edytorze;
  - zapisuje efekty swojej pracy we wskazanym miejscu;
  - stosuje proste formatowanie tekstu;
  - korzysta ze wskazanych stron internetowych – np. scratch.mit.edu, code.org.
- w zakresie posługiwania się komputerem, urządzeniami cyfrowymi i sieciami komputerowymi:
  - uruchamia i wyłącza aplikacje komputerowe;
  - tworzy foldery w sieci, poprawnie je nazywa i zapisuje w nich efekty swojej pracy;
  - uruchamia przeglądarkę internetową, prawidłowo wpisuje adres strony;
  - drukuje wykonane przez siebie prace;
  - kojarzy działanie z efektami pracy komputera z oprogramowaniem.
- w zakresie rozwijania kompetencji społecznych:
  - współpracuje z innymi uczniami tworząc proste programy w programie Scratch.
- w zakresie przestrzegania prawa i zasad bezpieczeństwa:
  - posługuje się udostępnioną mu technologią zgodnie z ustalonymi zasadami;
  - zna zasady bezpiecznej pracy w Internecie;
  - rozróżnia pożądane i niepożądane zachowania związane z pracą przy komputerze w pracowni komputerowej oraz w domu;
  - wie, że praca długotrwała przy komputerze męczy wzrok, może powodować bóle głowy, a bardzo rozciągnięta w czasie różne schorzenia, w tym skrzywienie kręgosłupa.

VIII. EDUKACJA MUZYCZNA

- w zakresie słuchania muzyki:
  - świadomie i aktywnie słucha muzyki, potem wyraża swoje doznania werbalnie i niewerbalnie;
  - rozpoznaje różne rodzaje muzyki na podstawie jej nastroju, tempa i innych elementów – dostrzega różnice charakteru słuchanej muzyki;
  - odróżnia podstawowe elementy muzyki (melodię, rytm, wysokość dźwięku, tempo, dynamikę);
  - rozpoznaje brzmienie trąbki, skrzypiec, kontrabasu;
  - rozpoznaje i nazywa różne źródła dźwięku;

- uczestniczy w koncertach muzycznych w szkole i poza nią;
  - kulturalnie zachowuje się na koncercie;
  - przyjmuje właściwą postawę podczas słuchania hymnu narodowego.
- b) w zakresie ekspresji muzycznej, śpiew:
- powtarza proste melodie i zestawy głosek i sylab;
  - naśladuje odgłosy zwierząt – śpiewa piosenki z dziecięcego repertuaru;
  - wykonuje śpiewanki i rymowanki tematyczne.
- c) Improwizacja ruchowa, rytmika i taniec:
- wyraża nastrój i charakter muzyki, płasząc i tańcząc;
  - reaguje na zmianę tempa i dynamiki;
  - wyraża swe doznania związane z poznawanymi utworami muzycznymi i ilustruje je za pomocą obrazów, ruchu i słów;
  - realizuje proste tematy rytmiczne tataizacją, ruchem całego ciała;
  - stosuje gesty dźwiękotwórcze;
  - zna i tańczy kroki, figury polki i trojaka.
- d) Gra na instrumentach muzycznych:
- odtwarza proste rytmy i schematy rytmiczne na instrumentach perkusyjnych;
  - gra proste melodie i akompaniamenty na dzwonkach i na flecie;
  - wykonuje proste ilustracje instrumentalne do podanych tekstów i obrazów;
  - improwizuje na instrumentach muzycznych według ustalonych zasad.
- e) w zakresie znajomości form zapisu dźwięku:
- wie, że muzykę można zapisać i odczytać;
  - rozpoznaje i nazywa niektóre znaki notacji muzycznej (oznaczenia metrum, klucz wiolinowy, półnuty, ćwierćnuty i odpowiadające im pauzy);
  - wie, że muzykę można zapisać i odtworzyć za pomocą takich urządzeń jak: magnetofon, dyktafon, komputer;
  - zapisuje dźwięki za pomocą układu klocków rytmicznych.

IX. WYCHOWANIE FIZYCZNE

- a) w zakresie utrzymania higieny osobistej i zdrowia:
- utrzymuje w czystości ręce i całe ciało;
  - przebiera się przed zajęciami ruchowymi i po ich zakończeniu;
  - wykonuje te czynności samodzielnie i w stosownym momencie;
  - dostosowuje strój w trakcie zajęć ruchowych na świeżym powietrzu do rodzaju pogody i pory roku (nakrycie głowy – słońce, lekki mróz itp.);
  - dostosowuje strój w trakcie zajęć ruchowych w pomieszczeniu do panujących tam warunków;
  - wyjaśnia znaczenie ruchu w procesie utrzymania zdrowia;
  - przygotowuje we właściwych sytuacjach i w odpowiedni sposób swoje ciało do wykonywania ruchu, np. pływania, kilkugodzinnej wycieczki, wędrowki itp.;
  - ma świadomość znaczenia systematyczności i wytrwałości w wykonywaniu ćwiczeń;
  - uznaje, że każdy człowiek ma inne możliwości w zakresie sprawności fizycznej;
  - akceptuje sytuację dzieci, które z uwagi na chorobę nie mogą być sprawne w każdej formie ruchu;
  - wyraża zrozumienie i empatię poprzez zachowanie wyprowadzone z tych wartości.
- b) zakresie sprawności motorycznych:
- przyjmuje podstawowe pozycje do ćwiczeń: postawa zasadnicza, rozkrok, wykrok, zakrok, stanie na jednej nodze, klęk podparty, przysiad podparty, podpór przodem, podpór tyłem, siad klęczny, skrzyżny, skulony, prosty;
  - wykonuje skłony, skrętoskłony;

- pokonuje w biegu przeszkody naturalne i sztuczne;
- biega z wysokim unoszeniem kolan;
- biega w połączeniu ze skokiem;
- biega z przenoszeniem przyborów, np. piłki, pałeczki;
- biega z rzutem do celu ruchomego i nieruchomego;
- biega w różnym tempie;
- realizuje marszobieg;
- wykonuje przewrót w przód i w tył na materacu z przysiadu podpartego;
- rzuca i podaje jedną ręką piłką małą i dużą w miejscu i w ruchu;
- rzuca oburącz do przodu, znad głowy, piłką małą i dużą;
- toczy i kozłuje piłkę – rzuca małymi przyborami na odległość i do celu;
- skacze na jednej nodze i obunóż ze zmianą tempa, kierunku, pozycji ciała;
- skacze w dal dowolnym sposobem;
- skacze przez skakankę;
- podnosi i przenosi przybory;
- wykonuje przeskok zawrotny przez ławeczkę, naskoski z zeskoki, skoki zajęcze;
- wykonuje przetoczenie, czołganie, podciąganie;
- wykonuje czworakowanie ze zmianą kierunku i tempa ruchu;
- wykonuje ćwiczenia równoważne bez przyboru i z przyborem, np. na ławeczce gimnastycznej– wspina się, np. na drabinkach;
- mocuje się w parach w pozycjach niskich i wysokich;
- wykonuje próbę siły mięśni brzucha;
- wykonuje próbę gibkości dolnego odcinka kręgosłupa;
- współpracuje z partnerem i całym zespołem podczas zadań gimnastycznych;
- samodzielnie wykonuje ćwiczenia prowadzące do zapobiegania wad postawy.

c) osiągnięcia w zakresie różnych form rekreacyjno – sportowych:

- bierze udział w zespołowych zabawach ruchowych, minigrach i grach terenowych, zawodach sportowych;
- reaguje ruchem na zmiany rytmu, tempa i głośności (zabawy orientacyjno-porządkowe z zastosowaniem sygnałów dźwiękowych);
- respektuje i podporządkowuje się decyzjom sędziego;
- organizuje zespołową zabawę lub grę ruchową z wykorzystaniem przyboru lub bez;
- zachowuje powściągliwość w ocenie sprawności fizycznej kolegów i koleżanek;
- radzi sobie w sytuacji przegranej i akceptuje zwycięstwo np. drużyny przeciwnej;
- gratuluje drużynie zwycięskiej sukcesu;
- respektuje przepisy, reguły zabaw zespołowych, gier ruchowych i sportowych;
- respektuje przepisy ruchu drogowego w odniesieniu do pieszych, rowerzystów, rolkarzy, biegaczy i innych osób, których poruszanie się w miejscu publicznym może tworzyć zagrożenie bezpieczeństwa;
- uczestniczy w zabawach i grach zespołowych z wykorzystaniem różnych rodzajów piłek, np. ringo, mini-koszykówka, mini-siatkówka, mini-piłka ręczna i nożna i potrafi wykonać prawidłowo elementy charakterystyczne dla tych gier;
- układa zespołowe zabawy ruchowe i w nich uczestniczy;
- układa niekonwencjonalne zespołowe zabawy ruchowe i w nich uczestniczy;
- ma świadomość, iż sukces w takiej zabawie odnosi się dzięki sprawności, zaradności i współdziałaniu;
- jeździ na dostępnym sprzęcie sportowym.

Wymagania edukacyjne dla ucznia klasy III

EDUKACJA POLONISTYCZNA

a) w zakresie słuchania:

- obdarza uwagą rówieśników i dorosłych;
- słucha wypowiedzi nauczyciela, rówieśników i innych osób w różnych codziennych sytuacjach;
- okazuje szacunek wypowiadającej się osobie;
- wykonuje proste zadania według usłyszonej instrukcji, podawanej przez nauczyciela etapowo;
- zadaje pytania w sytuacji braku zrozumienia słuchanej wypowiedzi;
- słucha z uwagą tekstów czytanych przez nauczyciela;
- słucha uważnie i z powagą wypowiedzi osób podczas uroczystości, koncertów, obchodów świąt narodowych i innych zdarzeń kulturalnych;
- słucha tekstów interpretowanych artystycznie;
- przejawia w powyższych wydarzeniach zachowania adekwatne do sytuacji;
- słucha wypowiedzi innych i najczęściej czeka na swoją kolej, aby się wypowiedzieć;
- potrafi na ogół panować nad chęcią nagłego wypowiedziania się, szczególnie w momencie wykazywania tej potrzeby przez drugą osobę.

b) w zakresie mówienia:

- mówi na tematy związane z życiem rodzinnym, szkolnym oraz inspirowane literaturą;
- wypowiada się, stosując adekwatne do sytuacji wybrane techniki języka mówionego: pauzy, zmianę intonacji;
- formułuje pytania, dotyczące sytuacji zadaniowych, wypowiedzi ustnych nauczyciela, uczniów lub innych osób z otoczenia;
- wypowiada się w formie uporządkowanej i rozwiniętej na tematy związane z przeżyciami, zadaniem, sytuacjami szkolnymi, lekturą, wydarzeniami kulturalnymi;
- porządkuje swoją wypowiedź, poprawia w niej błędy;
- opowiada treść historyjek obrazkowych, dostrzegając związki przyczynowo-skutkowe;
- wypowiada się na temat ilustracji;
- opowiada treść historyjek obrazkowych;
- systematycznie wzbogaca słownictwo czynne;
- odpowiada na pytania dotyczące przeczytanych tekstów, ilustracji;
- omawia treść przeczytanych tekstów i obejrzanych ilustracji;
- nadaje znaczenie i tytuł obrazom i fragmentom tekstów;
- składa ustne sprawozdanie z wykonanej pracy;
- recytuje z pamięci krótkie rymowanki, wiersze, piosenki;
- dobiera stosowną formę komunikacji werbalnej i własnego zachowania, wyrażając szacunek i empatię do rozmówcy;
- dostosowuje ton głosu do sytuacji, np. nie mówi zbyt głośno;
- nazywa czynności, sytuacje, doświadczenia;
- wykonuje eksperymenty językowe, nadaje znaczenie czynnościom i doświadczeniom, tworząc charakterystyczne dla siebie formy wypowiedzi;
- nadaje znaczenie czynnościom i doświadczeniom, tworząc charakterystyczne dla siebie formy wypowiedzi;
- uczestniczy w zabawie teatralnej;
- ilustruje mimiką, gestem i ruchem zachowania bohatera literackiego lub wymyślonego – rozumie umowne znaczenie rekwizytu i umie posłużyć się nim w odgrywanej scenie.

c) w zakresie czytania:

- odczytuje uproszczone rysunki, piktogramy, znaki informacyjne, napisy;

- porządkuje we właściwej kolejności ilustracje historyjek obrazkowych;
- uzupełnia brakującą ilustrację historyjki obrazkowej;
- czyta poprawnie na głos teksty zbudowane z wyrazów opracowanych w czasie zajęć, dotyczące rzeczywistych doświadczeń dzieci i ich oczekiwań poznawczych;
- czyta i rozumie krótkie teksty informacyjne;
- czyta w skupieniu po cichu i rozumie teksty drukowane;
- czyta w skupieniu po cichu teksty zapisane samodzielnie w zeszytcie;
- wyodrębnia postacie i zdarzenia w tekstach do nauki czytania i krótkich tekstach literackich;
- ustala kolejność zdarzeń i ich wzajemną zależność;
- odróżnia zdarzenia istotne od mniej istotnych;
- odróżnia postacie główne i drugorzędne;
- wskazuje cechy i ocenia bohaterów;
- określa nastrój w przeczytanym utworze;
- wskazuje wydarzenie zmieniające postępowanie bohatera;
- odróżnia elementy świata fikcji od realnej rzeczywistości, byty rzeczywiste od medialnych, byty realistyczne od fikcyjnych;
- wyszukuje w tekstach fragmenty będące odpowiedzią na sformułowane przez nauczyciela pytanie;
- wyszukuje w tekstach fragmenty określone przez nauczyciela;
- wyszukuje w tekstach fragmenty według niego najpiękniejsze, najważniejsze, trudne do zrozumienia;
- wyróżnia w czytanych utworach literackich zdania opisujące bohatera (człowieka lub zwierzę);
- eksperymentuje, przekształca tekst, układa opowiadanie twórcze, np. dalsze losy bohatera;
- komponuje początek i zakończenie tekstu na podstawie ilustracji lub przeczytanego fragmentu utworu;
- wyróżnia w czytanych utworach literackich dialog, opowiadanie, opis;
- czyta książki wskazane przez nauczyciela;
- czyta książki samodzielnie wybrane.

d) w zakresie pisania:

- dba o estetykę i poprawność graficzną odręcznego pisma;
- pisze czytelnie i płynnie zdania i tekst ciągły;
- rozmieszcza poprawnie tekst ciągły na stronie zeszytu;
- pisze w jednej linii;
- przepisuje zdania i tekst ciągły;
- przestrzega poprawności ortograficznej w wyrazach poznanych i opracowanych podczas zajęć;
- pisze z pamięci wyrazy i zdania;
- pisze ze słuchu wyrazy i zdania;
- stosuje poprawnie znaki interpunkcyjne na końcu zdania i przecinki przy wyliczaniu;
- zapisuje poznane i najczęściej stosowane skróty, w tym skróty matematyczne;
- porządkuje i zapisuje wyrazy w kolejności alfabetycznej według pierwszej i drugiej litery;
- zapisuje poprawnie liczebniki oraz wybrane, poznane w trakcie zajęć pojęcia dotyczące dyscyplin naukowych;
- pisze wielką literą imiona, nazwiska, nazwy miast, rzek, ulic, nazwy geograficzne, tytuły utworów i książek;
- pisze poprawnie wyrażenia przymikowe – nad, pod, obok, w, za, przy, przed;
- pisze samodzielnie kilka zdań na podany temat;
- pisze notatkę, życzenia, ogłoszenie, zaproszenie, podziękowanie, list;
- zapisuje wielką literą adres nadawcy i odbiorcy listu;

- pisze krótkie teksty, wykorzystując aplikacje komputerowe;
  - układa i zapisuje zdarzenia we właściwej kolejności;
  - układa i zapisuje plan wypowiedzi;
  - układa i pisze opis przedmiotu, rośliny, zwierzęcia na podstawie ilustracji lub własnych obserwacji;
  - układa i zapisuje opowiadanie złożone z około 10 zdań.
- e) w zakresie kształcenia językowego:
- wyróżnia w wypowiedziach zdania, w zdaniach wyrazy, w wyrazach sylaby oraz głoski;
  - różnicuje głoski na samogłoski i spółgłoski;
  - rozróżnia i stosuje w poprawnej formie rzeczowniki, czasowniki, przymiotniki;
  - rozpoznaje zdania oznajmujące, pytające, rozkazujące w wypowiedziach ustnych i pisemnych;
  - przekształca zdania oznajmujące w pytania i odwrotnie oraz zdania pojedyncze w złożone;
  - gromadzi słownictwo wokół danego tematu;
  - gromadzi wyrazy/skojarzenia z podanym wyrazem;
  - rozpoznaje wyrazy o znaczeniu przeciwnym, wyrazy pokrewne i o znaczeniu bliskoznacznym;
  - łączy w pary i tworzy pary wyrazów o znaczeniu przeciwnym (różne części mowy);
  - zna wyrazy dźwiękonaśladowcze;
  - tworzy rodziny wyrazów;
  - używa wyrazów bliskoznacznych;
  - zna wyrazy o różnym znaczeniu, taka sama pisownia, różna pisownia, takie samo brzmienie (homonimy) np. zamek–budowla, w drzwiach oraz wyrazy o innym znaczeniu, innej pisowni (homofony) np. morze, może;
  - tworzy rymy;
  - tworzy wyrazy miłe i nieprzyjemne (kot, kotek, kocur, kocisko; pies, psina, psisko; ptak, ptaszek, ptaszysko itp.);
  - zna znaczenie wybranych porównań, stałych związków frazeologicznych i przysłów;
  - łączy wyrazy w wypowiedzenia i poprawnie formułuje zdania pojedyncze i zdania złożone;
  - odróżnia i nazywa utwory wierszowane od pisanych prozą, określa, który tekst jest notatką, zagadką, życzeniami, zaproszeniem, podziękowaniem, ogłoszeniem, opowiadaniem, opisem, listem.
- f) w zakresie samokształcenia:
- podejmuje próby zapisu nowych samodzielnie poznanych wyrazów i sprawdza poprawność ich zapisu, korzystając ze słownika ortograficznego;
  - korzysta z różnych źródeł informacji, np. atlasów, czasopism dla dzieci, słowników i encyklopedii, zasobów internetu i rozwija swoje zainteresowania;
  - wykorzystuje nabyte umiejętności do rozwiązywania problemów i eksploracji świata, dbając o własny rozwój i tworząc indywidualne strategie uczenia się.

EDUKACJA MATEMATYCZNA

- a) w zakresie rozumienia stosunków przestrzennych i cech wielkościowych:
- określa położenie przedmiotów w przestrzeni i na płaszczyźnie;
  - rozróżnia lewą i prawą stronę swojego ciała i drugiej osoby;
  - wyprowadza kierunki od siebie i innej osoby widzianej z przodu (także przedstawionej na fotografii czy obrazku);
  - dostrzega symetrię i rysuje drugą połowę figury symetrycznej;
  - porównuje przedmioty pod względem wyróżnionej cechy i porządkuje je w serie malejące i rosnące;
  - posługuje się pojęciami: pion, poziom, skos.

b) w zakresie rozumienia liczb i ich własności:

- liczy (w przód i wstecz) od danej liczby po 1, po 2, po 10 w dostępnym mu zakresie;
- liczy setkami do 1000;
- rozumie pojęcie liczby w aspekcie głównym, porządkowym i miarowym;
- wyjaśnia znaczenie cyfr w zapisie liczby; wskazuje jedności, dziesiątki, setki, tysiące;
- odczytuje i zapisuje, za pomocą cyfr liczby od zera do tysiąca oraz wybrane liczby do miliona (np. 1500, 10 000, 800 000);
- umie zapisać cyframi i odczytać wybrane liczby do 1 000 000;
- porównuje dwie dowolne liczby w zakresie 10 000 (słownie i z zastosowaniem znaków: $,$ $=$);
- porządkuje liczby od najmniejszej do największej i odwrotnie;
- rozumie sformułowania typu: liczba o 7 i więcej większa, liczba o 10 i więcej mniejsza w zakresie dostępnym dla dziecka.

c) w zakresie posługiwania się liczbami:

- wyjaśnia istotę działań matematycznych;
- dodawania, odejmowania, mnożenia i dzielenia oraz związki między nimi;
- korzysta intuicyjnie z własności działań;
- dodaje do podanej liczby w pamięci i od podanej liczby odejmuje w pamięci liczbę jednocyfrową, liczbę 10, liczbę 100 oraz wielokrotności 10 i 100 (w prostszych przykładach) zakresie 1000;
- mnoży i dzieli w pamięci w zakresie tabliczki mnożenia;
- mnoży w pamięci przez 10 liczby mniejsze od 20;
- mnoży liczby dwucyfrowe przez 2, zapisując, jeśli ma taką potrzebę, częściowe wyniki działań;
- rozwiązuje równania z niewiadomą zapisaną w postaci okienka (uzupełnia okienko);
- stosuje własną strategię obliczeń, poprawnie zapisuje przeprowadzone obliczenia;
- posługuje się znakiem równości, znakami czterech podstawowych działań;
- korzysta intuicyjnie z własności działań;
- dodaje liczby dwucyfrowe typu $32 + 24$, $45 + 38$ i odpowiednie przypadki odejmowania, zapisując w razie potrzeby częściowe wyniki działań lub wykonując działania w pamięci, od razu podaje wynik;
- sprawnie dodaje i odejmuje liczby w zakresie 100;
- sprawdza wyniki dodawania za pomocą odejmowania;
- podejmuje próby obliczania sum i różnic różnymi sposobami;
- oblicza sumy i różnice większych liczb w prostych przykładach typu: $250 + 50$, $180 - 30$;
- podaje z pamięci iloczyn w zakresie tabeli mnożenia;
- sprawdza wyniki dzielenia za pomocą mnożenia;
- ilustruje mnożenie i dzielenie;
- stosuje w praktyce i na materiale manipulacyjnym rozdzielną mnożenia względem dodawania;
- zna terminy: czynniki, iloczyn, dzielna, dzielnik, iloraz;
- oblicza niewiadomą w postaci okienka (bez przenoszenia na drugą stronę);
- rozwiązuje łatwe równania jednodziałaniowe z niewiadomą w postaci okienka (bez przenoszenia na drugą stronę);
- ilustruje formuły działań na grafach i w tabelach, oblicza je;
- porównuje, dodaje i odejmuje pełne tysiące w zakresie 10 000.

d) w zakresie czytania tekstów matematycznych:

- analizuje i rozwiązuje zadania matematyczne wyrażone w konkretnych sytuacjach, na rysunkach, diagramach, tabelkach lub w słownie podanej treści;

- dostrzega problem matematyczny oraz tworzy własną strategię jego rozwiązania, odpowiednią do warunków zadania; opisuje rozwiązanie za pomocą działań, równości z okienkiem, rysunku lub w inny wybrany przez siebie sposób np. diagramie;
- rozwiązuje, układa i przekształca zadania jednodziałaniowe;
- rozwiązuje zadania tekstowe na porównywanie różnicowe;
- rozwiązuje zadania złożone łańcuchowo;
- rozwiązuje zadania złożone nie łańcuchowo;
- rozwiązuje zadania złożone w kilku etapach;
- rozwiązuje wybrane zadania złożone;
- podejmuje próby rozwiązywania zadań złożonych w jednym zapisie zgodnie z kolejnością sugerowaną treścią zadania;
- układa zadania tekstowe do podanych sytuacji, rysunków i formuł działań, rozwiązuje je i przekształca;
- rozwiązuje zadania nietypowe i celowo źle sformułowane;
- rozwiązuje zadania typu logicznego;
- tworzy łamigłówki matematyczne, wykorzystuje w tym procesie własną aktywność artystyczną, techniczną, konstrukcyjną;
- wybrane działania realizuje za pomocą prostych aplikacji komputerowych.

e) w zakresie rozumienia pojęć geometrycznych:

- rozpoznaje i nazywa figury: koło, prostokąt (w tym kwadrat), trójkąt;
- rozpoznaje i poprawnie nazywa figury położone nietypowo;
- rysuje odcinki i łamane o podanej długości;
- rysuje odręcznie prostokąty (w tym kwadraty) wykorzystując sieć kwadratową;
- mierzy obwody różnych figur za pomocą narzędzi pomiarowych, także w kontekstach z życia codziennego;
- oblicza obwód trójkąta i prostokąta (w tym kwadratu) o danych bokach;
- rysuje drugą połowę figury geometrycznej;
- rysuje figury w pomniejszeniu i powiększeniu;
- kontynuuje regularność w prostych motywach (szlaczki, rozety);
- rozpoznaje i nazywa wybrane cechy figur geometrycznych;
- dostrzega symetrię w środowisku przyrodniczym, w sztuce użytkowej;
- mierzy i zapisuje wyniki pomiarów długości, szerokości i wysokości przedmiotów;
- dokonuje pomiarów odległości między obiektami, porównuje wyniki;
- posługuje się jednostkami: milimetr, centymetr, metr, kilometr;
- wyjaśnia związki między jednostkami długości;
- posługuje się wyrażeniami dwumianowanymi;
- wyjaśnia pojęcie kilometra;
- wie, że 1 cm to 10 mm.

f) w zakresie stosowania matematyki w sytuacjach życiowych oraz w innych obszarach edukacji:

- klasyfikuje obiekty i różne elementy środowiska społeczno-przyrodniczego z uwagi na wyodrębnione cechy;
- dostrzega rytm w środowisku przyrodniczym, sztuce użytkowej i innych wytworach człowieka, obecnych w środowisku dziecka;
- dzieli na dwie i cztery części, np. kartkę papieru, czekoladę; używa pojęć: połowa, dwa i pół, cztery równe części, czwarta część lub ćwierć;
- używa pojęcia „kilometr” w sytuacjach życiowych (np. przejechaliśmy 27 km);
- wykonuje łatwe obliczenia dotyczące miar długości (z zamianą jednostek);
- waży przedmioty, używa określeń: tona, kilogram, pół kilograma, dekagram, gram;
- wykonuje łatwe obliczenia, używając tych miar (z zamianą jednostek);
- porównuje ciężar przedmiotów, wskazuje przedmioty lżejsze i cięższe;

- odmierza płyny różnymi miarkami;
- używa określeń: litr, pół litra, ćwierć litra;
- dokonuje prostych obliczeń i porównuje ilości mierzonych płynów;
- odczytuje godziny na zegarze ze wskazówkami oraz elektronicznym (wyświetlającym cyfry w systemie 24-godzinnym) wykonuje proste obliczenia dotyczące czasu;
- posługuje się jednostkami czasu: doba, godzina, pół godziny, kwadrans, minuta, sekunda;
- wykonuje proste obliczenia zegarowe w obrębie godzin i minut;
- oblicza upływ czasu z użyciem jednostek: pół godziny, kwadrans;
- posługuje się stoperem, aplikacjami telefonu, tabletu, komputera;
- wie, do czego służą termometry i jakie są ich rodzaje;
- mierzy temperaturę za pomocą termometru oraz odczytuje ją (również temperatury ujemne bez konieczności posługiwania się liczbami ujemnymi, np. 5 stopni mrozu, 3 stopnie poniżej zera);
- zna kolejność dni tygodnia i miesięcy w roku, liczbę dni w miesiącu;
- odczytuje, podaje i zapisuje daty;
- umie uporządkować chronologicznie podane daty;
- wykonuje proste obliczenia kalendarzowe w sytuacjach życiowych;
- wykonuje obliczenia pieniężne; zamienia złote na grosze i odwrotnie, rozróżnia nominały na monetach i banknotach, wskazuje różnice w ich sile nabywczej;
- zna będące w obiegu monety i banknoty (złote, grosze);
- rozumie pojęcie długu i konieczność jego spłaty;
- rozumie zależności między ilością, ceną i wartością;
- oblicza koszt zakupów na podstawie ilości i ceny towarów;
- liczy wartość otrzymanej reszty;
- układa, rozwiązuje i przekształca proste zadania o kupowaniu i płaceniu;
- wykorzystuje warcaby i szachy oraz inne gry planszowe lub logiczne do rozwijania umiejętności myślenia strategicznego, logicznego, rozumienia zasad;
- przekształca gry, tworząc własne strategie i zasady organizacyjne;
- wykorzystuje nabyte umiejętności do rozwiązywania problemów, działań twórczych i eksploracji świata, dbając o własny rozwój i tworząc indywidualne strategie uczenia się.

EDUKACJA SPOŁECZNA

a) w zakresie rozumienia środowiska społecznego:

- identyfikuje się z grupą społeczną, do której należy: rodziną, klasą, a także społecznością lokalną i narodem;
- poznaje i respektuje normy i reguły postępowania w tych grupach;
- uczestniczy w wydarzeniach i uroczystościach szkolnych oraz organizowanych przez społeczność lokalną;
- wyjaśnia, iż wszyscy ludzie posiadają prawa i obowiązki;
- wymienia własne prawa i obowiązki jako członka rodziny i ucznia, stara się przestrzegać ich i stosować je w codziennym życiu;
- przyjmuje konsekwencje swojego uczestnictwa w grupie i własnego w niej postępowania w odniesieniu do przyjętych norm i zasad;
- ocenia postępowanie swoje i innych osób odnosząc się do poznanych wartości takich jak: godność, honor, sprawiedliwość, obowiązkowość, odpowiedzialność, przyjaźń, życzliwość, umiar, powściągliwość, pomoc, zadośćuczynienie, przepraszanie, uznanie, uczciwość, wdzięczność oraz inne, respektowane przez środowisko szkolne;
- stosuje formy grzecznościowe w stosunku do dorosłych, w uprzejmy sposób zwraca się do kolegów;
- okazuje swoim bliskim miłość i przywiązanie;

- nawiązuje i pielęgnuje przyjaźnie w miarę swoich możliwości;
  - respektuje prawo innych do pracy i wypoczynku;
  - stara się dzielić z potrzebującymi;
  - wie, że warto być odważnym, zwłaszcza jeśli krzywdzeni są słabsi;
  - zastanawia się nad tym, na co ma wpływ, na czym mu zależy, do czego może dążyć, nie krzywdząc innych i dostosowując możliwości do realiów ekonomicznych rodziny;
  - stara się być sprawiedliwym i prawdomównym, przeciwdziała kłamstwu i obmowie;
  - wie, że nie wolno zabierać cudzej własności bez pozwolenia, pamięta o oddawaniu pożyczonych rzeczy i nie niszczy ich;
  - wie, że wyrządzone szkody należy naprawić;
  - przedstawia siebie i grupę, do której należy, klasę;
  - zna podstawowe relacje rodzinne między najbliższym;
  - rozumie termin adopcja;
  - zapisuje swój adres, zawód rodziców i innych wybranych członków rodziny;
  - posługuje się tymi danymi wyłącznie w sytuacjach bezpiecznych dla siebie i reprezentowanych osób, dla bezpieczeństwa własnego jest powściągliwy w używaniu danych osobistych w sytuacjach nowych i wirtualnych;
  - rozpoznaje i nazywa wybrane grupy społeczne, do których nie należy, np. drużyny i kluby sportowe;
  - stosuje we właściwej sytuacji słowa: porozumienie, umowa;
  - uczestniczy w wyborach do samorządu uczniowskiego w klasie, w szkole;
  - wymienia przykłady stowarzyszeń powstałych w efekcie porozumień i umów grup społecznych, w tym stowarzyszenia pomocy osobom niepełnosprawnym, a także stowarzyszenia dużych grup społecznych, jak miasta i państwa, Unia Europejska;
  - nazywa wybrane narodowości;
  - jest tolerancyjny;
  - wie, że wszyscy ludzie mają równe prawa (bez względu na miejsce urodzenia, kolor skóry, wyznawaną religię czy status materialny);
  - przedstawia i porównuje zwyczaje ludzi, np. dotyczące świąt i tradycji w różnych regionach Polski;
  - wie, że są różnice między ludźmi różnych narodów i kultur, podaje przykłady z wybranych krajów Unii Europejskiej i innych regionów świata (m.in. opisuje tradycyjne życie Eskimosów);
  - wykorzystuje pracę zespołową w procesie uczenia się, w tym przyjmując rolę lidera zespołu;
  - komunikuje się za pomocą nowych technologii;
  - współpracuje z innymi w różnych sytuacjach życiowych;
  - jest uczynny i uprzejmy wobec innych, nawet jeśli różnią się od niego pod względem sytuacji materialnej czy zwyczajów;
  - wie, że wynagrodzenie otrzymuje się za pracę;
  - wie, że ludzie mają różną sytuację materialną;
  - wie, że nie można dążyć do zaspokojenia swoich pragnień kosztem innych, należy dostosowywać własne oczekiwania do realiów ekonomicznych rodziny;
  - w sytuacjach codziennych niesie pomoc potrzebującym, szczególnie osobom starszym i niepełnosprawnym;
  - opisuje, jakie trudności mogą mieć w życiu osoby niesłyszące lub niewidzące;
  - ma świadomość istnienia języka migowego oraz alfabetu Braille'a.
- b) w zakresie orientacji w czasie historycznym:
- opowiada o legendarnym powstaniu państwa polskiego;
  - wyjaśnia związek legendy z powstaniem godła i barw narodowych;

- opowiada wybrane polskie legendy związane m.in. z Wisłą, Krakowem, Warszawą, Wieliczką, powstaniem nazw wybranych miejscowości;
- zna pełną nazwę swojej ojczyzny;
- rozpoznaje symbole narodowe: herb, godło i flagę Polski, hymn polski oraz wybrane stroje ludowe (krakowski, góralski) ;
- opowiada o przygotowaniach do świąt, również państwowych (w tym 1 Maja, 2 Maja, 3 Maja, 11 Listopada oraz 1 Listopada) i w miarę możliwości w nich uczestniczy;
- wykonuje chorągiewkę lub kokardę narodową;
- zachowuje się godnie i z szacunkiem podczas śpiewania lub słuchania hymnu, wciągania flagi na maszt itp. ;
- wie, kiedy zakładamy stroje w barwach narodowych;
- rozpoznaje i nazywa patrona szkoły, wyjaśnia pojęcie „patron” ;
- wymienia imię pierwszego króla Polski;
- zna znaczenie wyrazu konstytucja, wymienia instytucje i osoby, które rządzą w Polsce;
- wymienia nazwy dawnych stolic Polski (Gniezno, Kraków) ;
- wyjaśnia znaczenie wybranych zwyczajów i tradycji polskich;
- opisuje znaczenie dorobku minionych epok w życiu człowieka, jest świadomy, iż stosuje w swej aktywności ten dorobek, np. cyfry arabskie i rzymskie;
- podaje przykłady zmian, które zaszły w świecie w ciągu ostatnich stu lat;
- opowiada historię własnej rodziny, przedstawia jej tradycje;
- przedstawia wybrane postacie i prezentuje ciekawostki o wielkich Polakach, w tym o Fryderyku Chopinie, Mikołaju Koperniku, Marii Skłodowskiej-Curie, Janie Pawle II.

EDUKACJA PRZYRODNICZA

a) w zakresie rozumienia środowiska przyrodniczego:

- rozpoznaje w swoim otoczeniu wybrane gatunki roślin i zwierząt, w tym chronione;
- rozpoznaje i wyróżnia wybrane cechy ekosystemów: lasu, pola, łąki, zbiorników wodnych, a także sadu, ogrodu i parku;
- określa składowe i funkcje ekosystemu na przykładzie lasu;
- rozpoznaje wybrane zwierzęta i rośliny, których w naturalnych warunkach nie spotyka w polskim środowisku przyrodniczym;
- rozpoznaje i opisuje w kilku zdaniach wymienione ekosystemy;
- rozpoznaje wybrane, popularne gatunki hodowlane;
- wie, w jaki sposób warunki konieczne do rozwoju rośliny, są zaspokajane w hodowlach (m.in. porównuje ze sobą piasek i ziemię z ogrodu);
- prowadzi proste hodowle roślin;
- przedstawia zasady opieki nad zwierzętami domowymi, hodowanymi i innymi;
- potrafi opowiedzieć o pracach prowadzonych przez człowieka w gospodarstwie rolnym, na polu, w ogrodzie i na łące w kolejnych porach roku;
- wymienia nazwy gatunków hodowanych i uprawianych w Polsce;
- wie, jakie korzyści czerpie człowiek z uprawy roślin i hodowli zwierząt m.in. łączy produkty z gatunkiem, dzięki któremu je otrzymujemy, wymienia przykłady sytuacji, w których zwierzęta (psy, konie) pomagają człowiekowi;
- odszukuje w różnych dostępnych zasobach, w tym internetowych, informacje dotyczące środowiska przyrodniczego potrzebne do wykonania zadania, ćwiczenia;
- opisuje zmiany zachodzące w przyrodzie podczas pór roku oraz doby m.in. zna sposoby przystosowywania się zwierząt do zmieniających się warunków (odloty i przyloty ptaków itd.), umie powiązać kolejne fazy rozwoju roślin z porami roku (w tym rozwój kwiatów i owoców);

- opisuje życie człowieka w konkretnych porach roku (sposób dbania o siebie, prace w gospodarstwie, formy odpoczynku);
  - wie, jakie są warunki konieczne do rozwoju roślin i zwierząt;
  - planuje, wykonuje proste obserwacje, doświadczenia i eksperymenty dotyczące obiektów i zjawisk przyrodniczych;
  - tworzy notatki z obserwacji;
  - podejmuje próbę wyjaśnienia istoty obserwowanych zjawisk według procesu przyczynowo-skutkowego i czasowego;
  - chroni przyrodę (nie śmieci, szanuje rośliny, pomaga zwierzętom przetrwać zimę itd.);
  - wie o istnieniu wybranych form ochrony przyrody (ochrona gatunkowa, Parki Narodowe, pomniki przyrody);
  - segreguje odpady;
  - ma świadomość przyczyn i skutków takiego postępowania.
- b) w zakresie funkcji życiowych człowieka, ochrony zdrowia, bezpieczeństwa i odpoczynku:
- opisuje zawód oraz inne zajęcia wykonywane przez rodziców oraz ludzi znanych z miejsca zamieszkania;
  - ma świadomość czym zajmują się osoby pracujące w szkole oraz w służbach mundurowych i medycznych (policjant, strażak, lekarz, weterynarz), a także w innych wybranych zawodach (pilot, kelner, fryzjerka);
  - przedstawia charakterystykę wybranych zajęć i zawodów użyteczności publicznej;
  - w sytuacji zagrożenia wie, do kogo może się zwrócić o pomoc;
  - zna numery alarmowe telefonów: pogotowia, policji, straży pożarnej i numer alarmowy 112;
  - posługuje się numerami telefonów alarmowych, formułuje komunikat;
  - wezwanie o pomoc: policji, pogotowia ratunkowego, straży pożarnej;
  - posługuje się danymi osobowymi w kontakcie ze służbami mundurowymi i medycznymi, w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia;
  - dba o higienę oraz estetykę własną oraz otoczenia, również w trakcie nauki;
  - opisuje na czym polega zdrowy styl życia (ruch, w tym na świeżym powietrzu, higiena również jamy ustnej, prawidłowe odżywianie, odpoczynek);
  - ma świadomość konieczności słuchania wskazówek lekarza i stomatologa;
  - zna podstawowe zasady zapobiegania chorobom zakaźnym i przeziębieniom;
  - zna podstawowe potrzeby fizjologiczne człowieka;
  - reaguje stosownym zachowaniem w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa, zdrowia jego lub innej osoby;
  - zna podstawowe zasady pierwszej pomocy (sprawdzenie przytomności, oddechu i ułożenie w bezpiecznej pozycji nieprzytomnego, a także postępowanie w przypadku zranienia, krwotoku z nosa, oparzenia, zadławienia, przegrzania);
  - zna niektóre zagrożenia ze strony innych ludzi;
  - ma świadomość istnienia urzędu rzecznika praw dziecka;
  - wymienia i opisuje podstawowe grupy produktów żywnościowych (warzywa i owoce, nabiał itd.);
  - ma świadomość znaczenia odpowiedniej diety dla utrzymania zdrowia;
  - ogranicza spożywanie posiłków o niskich wartościach odżywczych i niezdrowych;
  - zachowuje umiar w spożywaniu produktów słodzonych, zna konsekwencje zjedania ich w nadmiarze;
  - przygotowuje posiłki służące utrzymaniu zdrowia;
  - wykonuje kanapki lub sałatkę warzywną;
  - ubiera się odpowiednio do stanu pogody;
  - potrafi samodzielnie określić stan pogody w danym dniu i zanotować obserwacje w kalendarzu pogody;

- analizuje zjawiska i wiąże przyczynę ze skutkiem;
- orientuje się, o czym mówi osoba zapowiadająca pogodę w radiu lub w telewizji;
- rozróżnia podstawowe znaki drogowe;
- opisuje, w jakim celu stawiane są znaki zakazu, nakazu, informacyjne i ostrzegawcze;
- stosuje przepisy bezpieczeństwa w ruchu drogowym i w miejscach publicznych;
- orientuje się, że trudne warunki drogowe i atmosferyczne (oblodzenie, zmrok, śnieg) mogą ograniczać bezpieczeństwo pieszych;
- przestrzega zasad zachowania się w środkach publicznego transportu;
- potrafi kupić bilet na pociąg;
- stosuje się do zasad bezpieczeństwa w szkole, domu i na dworze, w tym: stosuje zasady bezpiecznej zabawy w różnych warunkach i porach roku, wie jak postępować w przypadku samodzielnego pozostania w domu lub kontaktu z nieznanymi;
- wie, jakie niebezpieczeństwa mogą zagrażać turystom w górach oraz na plaży;
- rozpoznaje znaki i symbole informujące o różnych rodzajach niebezpieczeństw oraz zachowuje się zgodnie z informacją w nich zawartą;
- świadomość istnienia zagrożeń ze strony środowiska naturalnego, takich jak np. huragan, burza, lawina, śnieżycy, silne promieniowanie słoneczne oraz ich następstwa: powódź, pożar;
- określa odpowiednie sposoby zachowania się człowieka w takich sytuacjach;
- ma świadomość obecności nieprawdziwych informacji, np. w przestrzeni wirtualnej;
- sprawdza informacje, zadając pytania nauczycielowi, rodzicom, policjantowi, straży miejskiej;
- stosuje zasady bezpieczeństwa podczas korzystania z urządzeń cyfrowych;
- rozumie i respektuje ograniczenia związane z czasem pracy z takimi urządzeniami;
- stosuje zasady netetykiety;
- ma świadomość, iż nieodpowiedzialne korzystanie z technologii ma wpływ na utratę zdrowia człowieka;
- wymienia przykłady pozytywnego znaczenia technologii w życiu człowieka (w tym opisuje działanie katalogu elektronicznego w bibliotece).

c) w zakresie rozumienia przestrzeni geograficznej:

- określa położenie swojej miejscowości;
- podaje status administracyjny własnej miejscowości (wieś, miasto);
- opisuje charakterystyczne elementy przyrody;
- opisuje charakterystyczne miejsca wybranego obszaru w Polsce (np. okolicy zamieszkania) w tym Parki Krajobrazowe i Parki Narodowe;
- wie, w jakim regionie Polski mieszka;
- wskazuje na mapie fizycznej Polski jej granice, góry (w tym Tatry, Bieszczady, Karkonosze, Baranią Górę), morze, rzeki (Wisłę, Odrę, największe rzeki w swoim regionie), wybrane miasta (swoją miejscowość, Warszawę, Gdańsk, Kraków, Toruń, Wieliczkę, stolice makroregionów Polski oraz inne miasta poznawane przy okazji różnych tematów);
- wskazuje na mapie i opisuje warunki naturalne ważniejszych krain geograficznych Polski;
- wymienia i wskazuje na mapie główne kierunki geograficzne;
- określa położenie miejscowości używając określeń „na północ od...”;
- podejmuje próby samodzielnego odczytywania mapy oraz wyznaczania trasy na podstawie prostych wskazówek;
- wymienia nazwę stolicy Polski, opisuje wygląd herbu;
- opisuje charakterystyczne obiekty Warszawy (w tym również Pomnik Małego Powstańca i Grób Nieznanego Żołnierza);
- wyjaśnia znaczenie stolicy dla całego kraju;

- przedstawia charakterystyczne dla Polski miejsca i tradycje z których słynie, m.in. opowiada o zabytkach Krakowa i Warszawy, najstarszej kopalni w Wieliczce, szczególnie cennych obszarach przyrodniczych, wymienia nazwy miejscowości, w których można zwiedzać zabytkową starówkę, średniowieczne zamki, porty;
- opisuje sporty zimowe, wymienia miejsca, w których można je w Polsce uprawiać oraz nazwiska najbardziej znanych Polskich sportowców (m.in. Adam Małysz, Justyna Kowalczyk);
- wie, że Polska znajduje się w Europie i należy do Unii Europejskiej;
- wyznacza główne kierunki geograficzne na podstawie cienia;
- rozpoznaje charakterystyczne rodzaje opadów (w tym grad i mgła) oraz osadów atmosferycznych (rosa, szron, szadź);
- zna kolejność pór roku;
- podaje daty rozpoczęcia kolejnych pór roku;
- potrafi wymienić różnice w pogodzie między poszczególnymi porami roku (m.in. nazywa związane z nimi zjawiska atmosferyczne);
- przedstawia położenie Ziemi w Układzie Słonecznym;
- wykonuje makietę Układu Słonecznego.

EDUKACJA PLASTYCZNA

a) w zakresie percepcji wizualnej, obserwacji i doświadczeń:

- wyróżnianie w obrazach, ilustracjach, impresjach plastycznych, plakatach, na fotografiach;
- wyróżnia kształty obiektów;
- nadaje im nazwę i znaczenie, podaje części składowe, podobieństwa, różnice, cechy charakterystyczne części składowych;
- wyróżnia wielkości i proporcje, położenie i oddalenie pojedynczych obiektów i elementów złożonych, różnice w wyglądzie tego samego przedmiotu w zależności od położenia i zmiany stanowiska osoby patrzącej na obiekt;
- wyróżnia barwę, walor różnych barw, różnice walorowe w zakresie jednej barwy, fakturę;
- wyróżnia cechy charakterystyczne i indywidualne ludzi w zależności od wieku, płci, typu budowy; cechy charakterystyczne zwierząt, różnice w budowie, kształcie, ubarwieniu, sposobach poruszania się.

b) w zakresie działalności plastycznej i ekspresji twórczej:

- wypowiada się w różnych technikach plastycznych na płaszczyźnie;
- umie stosować poznane narzędzia i materiały;
- posługuje się takimi środkami wyrazu plastycznego, jak kształt, barwa, faktura;
- wykonuje prace rysunkowe, malarskie i graficzne;
- wypowiada się w różnych technikach, tworząc przestrzenne prace plastyczne (rzeźby w plastelinie, glinie, modelinie i in.);
- rysuje kredką, kredą, ołówkiem, patykiem (płaskim i okrągłym), piórem, węglem, mazakiem;
- maluje farbami, tuszami przy użyciu pędzli (płaskich, okrągłych), palców, stempli;
- wydziera, wycina, składa, przylepia, wykorzystując gazetę, papier kolorowy, makulaturę, karton, ścinki tekstylne itp.;
- modeluje (lepi i konstruuje) z gliny, modeliny, plasteliny, mas papierowych i innych, z materiałów naturalnych i przemysłowych (np. szyszki, kasztany, żołądźce, patyki, kora, papier, bibuła, karton, folia metalowa, cienkie druciki, tworzywa, sznurki, opakowania itd.);
- odbija, powiela za pomocą: kalki, tuszu, farby, stempla wykonanego z ziemniaka, gumy, korka i innych tworzyw, a także przy pomocy prostych programów komputerowych;
- wykonuje prace, modele, rekwizyty, impresje plastyczne potrzebne do aktywności artystycznej, naukowej;

- wykonuje prace i impresje plastyczne jako formy przekazania i przedstawienia uczuć, nastrojów, jako niespodzianki (np. prezent, zaproszenie);
  - przedstawia zjawiska i wydarzenia z otaczającej rzeczywistości, realne i fantastyczne, uwzględniając możliwości ruchu ludzi i zwierząt, przedstawia obiekty indywidualne i sceny złożone, kolejne etapy zdarzeń;
  - przedstawia sceny, sytuacje, zjawiska, przedmioty, odnosząc je do warunków dotyczących kształtu, wielkości, proporcji, relacji w przestrzeni, barw, faktury, waloru czy kompozycji rytmicznej, symetrycznej, zamkniętej, otwartej;
  - ilustruje sceny i sytuacje (realne i fantastyczne) inspirowane wyobraźnią, baśnią, opowiadaniem, muzyką;
  - przedstawia nastroje, stany uczuciowe, własne i inspirowane przeżyciami, doświadczeniami, marzeniami, stanami pogody, porami roku, utworami literackimi, muzycznymi, filmami, świętami, ważnymi wydarzeniami itd.;
  - tworzy przy użyciu prostej aplikacji komputerowej, np. plakaty, ulotki i inne wytwory – korzysta z narzędzi medialnych w swojej działalności twórczej;
  - umie korzystać z przekazów medialnych w zakresie pozyskiwania informacji o wybranych dziedzinach sztuki;
  - tworzy przedmioty charakterystyczne dla sztuki ludowej regionu, w którym mieszka.
- c) w zakresie recepcji sztuk plastycznych:
- rozpoznaje i nazywa dziedziny sztuk plastycznych, np. malarstwo, rzeźbę;
  - nazywa dziedziny sztuki użytkowej, np. meblarstwo, tkactwo, ceramikę, hafciarstwo, architekturę, grafikę komputerową;
  - wypowiada się na temat oglądanych dzieł sztuki plastycznej, przedmiotów, obiektów;
  - rozpoznaje wybrane dzieła malarskie;
  - rozpoznaje i nazywa podstawowe gatunki dzieł malarskich i graficznych: pejzaż, portret, scena rodzajowa;
  - nazywa wybrane przykłady dzieł znanych artystów: malarzy, rzeźbiarzy, architektów z regionu swojego pochodzenia lub innych;
  - odróżnia techniki malarskie od graficznych;
  - wyjaśnia pojęcia: oryginał, kopia, obrazu lub rzeźby, reprodukcja;
  - wskazuje miejsca prezentacji sztuk plastycznych.

EDUKACJA TECHNICZNA

a) w zakresie organizacji pracy:

- dobiera odpowiednie materiały i narzędzia, posługuje się nimi zgodnie z podanymi zasadami;
- umie stosować poznane narzędzia i materiały;
- odmierza odpowiednie ilości materiału (prezentuje ekonomiczny styl działania nie marnuje materiału);
- organizuje pracę i planuje kolejne czynności, utrzymuje ład i porządek w swoim miejscu pracy;
- utrzymuje porządek wokół siebie (na stoliku, w sali zabaw, szatni, ogrodzie);
- sprząta po sobie i pomaga innym w utrzymywaniu porządku;
- dba o estetykę prac i dobrą organizację warsztatu pracy;
- wyjaśnia znaczenie oraz konieczność zachowania ładu, porządku i dobrej organizacji pracy ze względów bezpieczeństwa;
- przedstawia własny pomysł rozwiązań technicznych w realizowanym projekcie;
- planuje i realizuje własne projekty/prace;
- zgodnie współdziała w zespole w czasie realizacji tych prac;

- wie, że dobra organizacja działania technicznego wymaga pracy indywidualnej i współpracy zespołowej;
  - ocenia projekty/prace, wykorzystując poznane i zaakceptowane wartości: systematyczność działania, pracowitość, konsekwencja, gospodarność, oszczędność w odniesieniu do korzystania z czasu, materiałów, narzędzi i urządzeń;
  - wykorzystuje urządzenia techniczne i technologie;
  - zwraca uwagę na zdrowie i zachowanie bezpieczeństwa z uwzględnieniem selekcji informacji, wykonywania czynności użytecznych lub potrzebnych.
- b) w zakresie znajomości informacji technicznej, materiałów i technologii wytwarzania:
- odczytuje podstawowe informacje techniczne i stosuje w działaniu sposoby użytkowania: materiału, narzędzi, urządzenia zgodnie z instrukcją, w tym multimedialną;
  - określa wartość urządzeń z punktu widzenia cech użytkowych (łatwa lub trudna obsługa), ekonomicznych, estetycznych;
  - wie, że wartość użytkowa urządzenia ma ważne znaczenie w czasie podejmowania decyzji o nabywaniu i stosowaniu;
  - wie, jak wytworzono niektóre przedmioty codziennego użytku (meble, samochody, sprzęt gospodarstwa domowego);
  - wie, jak ludzie wykorzystywali dawniej i wykorzystują dziś siły przyrody (wiatr, wodę) – rozpoznaje wybrane rodzaje maszyn i urządzeń;
  - podaje przykłady znanych sobie urządzeń wytwórczych (narzędzia, przyrządy), transportowych (samochody, statki, samoloty), informatycznych (komputer, telefon komórkowy);
  - wymienia różne rodzaje budowli (budynki mieszkalne, biurowe, przemysłowe, mosty, tunele i in.);
  - zna wybrane rodzaje urządzeń elektrycznych (np. latarka, szczotka do zębów);
  - wykonuje przedmioty użytkowe, w tym dekoracyjne i modele techniczne z zastosowaniem połączeń nierozłącznych: sklejanie klejem, wiązania, szycia lub zszywania zszywkami, sklejanie taśmą itp.;
  - wykonuje przedmioty użytkowe, w tym dekoracyjne i modele techniczne z zastosowaniem połączeń rozłącznych: spinania spinaczami biurowymi, wiązania sznurkiem lub wstążką ozdobną;
  - wykonuje przedmioty użytkowe, w tym dekoracyjne i modele techniczne bez użycia kleju, taśm, zszywek, np. wybrane modele technik origami, modele kartonowe wycinane;
  - umie ciąć papier, tekturę i wybrane tworzywa sztuczne;
  - wykonuje przedmioty użytkowe, w tym dekoracyjne i modele techniczne z wykorzystaniem prądu elektrycznego: lampion, dekoracja świąteczna;
  - montuje modele papierowe i z tworzyw sztucznych według podanych prostych instrukcji i schematów rysunkowych (latawce, makiety domów, statków, samolotów i in.)
  - stosuje poznaną technologię przy wykonywaniu przedmiotów użytkowych lub montowaniu wybranych modeli urządzeń;
  - umie obsługiwać urządzenia techniczne, stosując się do zasad podanych w instrukcjach obsługi;
  - wykonuje przedmiot/model/pracę według własnego planu i opracowanego sposobu działania.

EDUKACJA INFORMATYCZNA

a) w zakresie rozumienia, analizowania i rozwiązywania problemów

- tworzy własne układanki i logiczne sekwencje;
- poznaje pojęcie algorytmu i tworzy algorytmy najprostszych codziennych czynności;
- rozwiązuje zadania i łamigłówki logiczne;
- tworzy instrukcje do wymyślonych, własnych gier np. planszowych;

- określa cechy wspólne dla różnych typów zachowań np. ruchu;
  - tworzy sekwencje poleceń na potrzeby sterowania obiektem.
- b) w zakresie programowania i rozwiązywania problemów z wykorzystaniem komputera i innych urządzeń cyfrowych
- tworzy proste programy w programie Scratch;
  - steruje obiektem na ekranie;
  - tworzy ciągi poleceń służące do narysowania określonego kształtu, zawierające proste iteracje (np. kwadrat, prostokąt);
  - tworzy zaproszenie i dyplom w edytorze tekstu;
  - formatuje tekst w edytorze tekstu;
  - wstawia do tekstu obrazy pobrane z internetu, z poszanowaniem prawa o własności intelektualnej;
  - łączy obrazy z edytora grafiki i internetu z tekstem w edytorze tekstu;
  - korzysta ze wskazanych stron internetowych – np. scratch.mit.edu, code.org, wikipedia.org, poczty internetowej;
  - tworzy prostą prezentację multimedialną.
- c) w zakresie posługiwania się komputerem, urządzeniami cyfrowymi i sieciami komputerowymi.
- kopiuje pliki między folderami;
  - wyszukuje w internecie informacji na zadany temat;
  - uruchamia przeglądarkę internetową, prawidłowo wpisuje adres strony;
  - drukuje wykonane przez siebie prace;
  - kojarzy działanie z efektami pracy komputera z oprogramowaniem.
- d) w zakresie rozwijania kompetencji społecznych
- współpracuje z innymi uczniami tworząc proste programy w programie Scratch.
- e) w zakresie przestrzegania prawa i zasad bezpieczeństwa:
- posługuje się udostępnioną mu technologią zgodnie z ustalonymi zasadami;
  - rozróżnia pożądane i niepożądane zachowania związane z pracą przy komputerze w szkole i w domu;
  - zna zasady bezpiecznej pracy w Internecie, rozróżnia pożądane i niepożądane zachowania;
  - przestrzega zasad dotyczących korzystania z efektów pracy innych osób.

EDUKACJA MUZYCZNA

a) w zakresie słuchania muzyki:

- odróżnia podstawowe elementy muzyki (melodię, rytm, wysokość dźwięku, akompaniament, tempo i dynamikę);
- aktywnie słucha muzyki i określa jej cechy;
- rozpoznaje i wyraża środkami pozamuzycznymi charakter emocjonalny słuchanych utworów;
- rozpoznaje różne rodzaje źródeł dźwięku;
- rozpoznaje utwory wykonywane solo i zespołowo, na chór i na orkiestrę;
- zna i rozpoznaje niektóre rodzaje głosów ludzkich (sopran, bas);
- rozpoznaje brzmienie wybranych instrumentów muzycznych (fortepianu, gitary, skrzypiec, trąbki, fletu, perkusji);
- zna podstawowe formy muzyczne (AB, ABA) i reaguje ruchem lub gestem na ich części;
- uczestniczy w koncertach muzycznych w szkole i poza nią;
- zachowuje się kulturalnie podczas koncertu;
- wyraża opinie o wysłuchanych prezentacjach muzycznych.

c) w zakresie ekspresji muzycznej.

- improwizuje głosem proste ilustracje dźwiękowe do tekstów i obrazów;

- śpiewa własne piosenki i rymowanki (rymowanki powitalne, wyliczanki, fraszki szkolne i inne);
- podczas śpiewu dba o prawidłową postawę, artykulację i oddech;
- śpiewa piosenki charakterystyczne dla tradycji i zwyczajów polskich;
- realizuje proste rytmy i wzory rytmiczne za pomocą sylab rytmicznych;
- śpiewa i rozpoznaje hymn Polski;
- reaguje ruchem na puls rytmiczny i jego zmiany;
- wykonuje improwizacje ruchowe do podanej muzyki;
- improwizuje ruch kukielek do muzyki;
- realizuje proste rytmy i wzory rytmiczne za pomocą sylab rytmicznych, gestów i ruchu;
- wykonuje taniec dworski z epoki renesansu;
- tańczy podstawowe kroki i figury poloneza i kujawiaka;
- zna i tańczy kroki oraz figury gawota oraz prostego ludowego tańca rumuńskiego i tańca kowbojskiego;
- odtwarza proste rytmy i schematy rytmiczne na instrumentach perkusyjnych;
- gra proste melodie i akompaniamenty na dzwoneczkach i na flecie;
- wykonuje proste ilustracje instrumentalne do podanych tekstów i obrazów;
- improwizuje na instrumentach muzycznych według ustalonych zasad.

d) w zakresie znajomości form zapisu dźwięku:

- zna wybrane znaki notacji muzycznej i reaguje na nie (wyraża ruchem czas trwania wartości rytmicznych, nut, pauz);
- zapisuje dźwięki za pomocą układu klocków rytmicznych i wykorzystuje zapis w zabawie;
- korzysta z zapisu melodii w czasie gry na flecie lub na dzwoneczkach;
- wie, że muzykę można zapisać za pomocą znaków muzycznych, zarejestrować przy pomocy komputera, dyktafonu, telefonu.

WYCHOWANIE FIZYCZNE

a) w zakresie utrzymania higieny osobistej i zdrowia:

- utrzymuje w czystości ręce i całe ciało;
- przebiera się przed zajęciami ruchowymi i po ich zakończeniu;
- wykonuje te czynności samodzielnie i w stosownym momencie;
- dostosowuje strój w trakcie zajęć ruchowych na świeżym powietrzu do rodzaju pogody i pory roku (nakrycie głowy – słońce, lekki mróz itp.);
- dostosowuje strój w trakcie zajęć ruchowych w pomieszczeniu do panujących tam warunków;
- wyjaśnia znaczenie ruchu w procesie utrzymania zdrowia;
- zna wartość aktywności fizycznej i właściwego odżywiania dla prawidłowego funkcjonowania organizmu;
- przygotowuje we właściwych sytuacjach i w odpowiedni sposób swoje ciało do wykonywania ruchu, np. pływania, kilkugodzinnej wycieczki, wędrówki itp.;
- ma świadomość znaczenia systematyczności i wytrwałości w wykonywaniu ćwiczeń;
- uznaje, że każdy człowiek ma inne możliwości w zakresie sprawności fizycznej;
- akceptuje sytuację dzieci, które z uwagi na chorobę nie mogą być sprawne w każdej formie ruchu;
- wyraża zrozumienie i empatię poprzez zachowanie wyprowadzone z tych wartości;
- wie, że choroby są zagrożeniem dla zdrowia i można im zapobiegać (szczepienia ochronne, właściwe odżywianie, aktywność fizyczną przestrzeganie higieny);
- dba o prawidłową postawę podczas siedzenia w ławce i przy stole;
- zna wartość aktywności fizycznej i właściwego odżywiania dla prawidłowego funkcjonowania organizmu;
- właściwie zachowuje się w czasie choroby;

- wie, że nie można samodzielnie zażywać żadnych leków ani stosować środków chemicznych niezgodnie z przeznaczeniem;
- posługuje się przyborami sportowymi zgodnie z ich przeznaczeniem;
- umie wybrać bezpieczne miejsce do zabaw i gier ruchowych;
- wie, do kogo zwrócić się o pomoc w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia;
- zna numery służb ratunkowych i ogólnopolski numer alarmowy 112.

b) w zakresie sprawności motorycznych:

- przyjmuje podstawowe pozycje do ćwiczeń: postawa zasadnicza, rozkrok, wykrok, zakrok, stanie na jednej nodze, klęk podparty, przysiad podparty, podpór przodem, podpór tyłem, siad klęczny, skrzyżny, skulony, prosty;
- wykonuje skłony, skrętoskłony;
- pokonuje w biegu przeszkody naturalne i sztuczne;
- biega z wysokim unoszeniem kolan;
- biega w połączeniu ze skokiem;
- biega z przenoszeniem przyborów, np. piłki, pałeczki;
- biega z rzutem do celu ruchomego i nieruchomego;
- biega w różnym tempie;
- realizuje marszobieg;
- wykonuje przewrót w przód i w tył na materacu z przysiadu podpartego;
- rzuca i podaje jedną ręką piłką małą i dużą w miejscu i w ruchu;
- rzuca oburącz do przodu, znad głowy, piłką małą i dużą;
- toczy i kozłuje piłkę ;
- rzuca małymi przyborami na odległość i do celu;
- skacze na jednej nodze i obunóż ze zmianą tempa, kierunku, pozycji ciała;
- skacze w dal dowolnym sposobem;
- skacze przez skakankę;
- podnosi i przenosi przybory;
- wykonuje przeskok zawrotny przez ławeczkę, naskoski z zeskoki, skoki zajęcze;
- wykonuje skłony, skrętoskłony;
- wykonuje przetoczenie, czołganie, podciąganie;
- wykonuje czworakowanie ze zmianą kierunku i tempa ruchu;
- wykonuje ćwiczenia równoważne bez przyboru i z przyborem, np. na ławeczce gimnastycznej;
- wspina się, np. na drabinkach;
- mocuje się w parach w pozycjach niskich i wysokich;
- wykonuje próbę siły mięśni brzucha;
- wykonuje próbę gibkości dolnego odcinka kręgosłupa;
- współpracuje z partnerem i całym zespołem podczas zadań gimnastycznych;
- samodzielnie wykonuje ćwiczenia prowadzące do zapobiegania wad postawy.

d) w zakresie różnych form rekreacyjno-sportowych

- bierze udział w zespołowych zabawach ruchowych, minigrach i grach terenowych, zawodach sportowych;
- reaguje ruchem na zmiany rytmu, tempa i głośności (zabawy orientacyjno-porządkowe z zastosowaniem sygnałów dźwiękowych);
- respektuje i podporządkowuje się decyzjom sędziego;
- organizuje zespołową zabawę lub grę ruchową z wykorzystaniem przyboru lub bez;
- zachowuje powściągliwość w ocenie sprawności fizycznej kolegów i koleżanek, respektuje ich prawo do indywidualnego tempa rozwoju;
- radzi sobie w sytuacji przegranej i akceptuje zwycięstwo, np. drużyny przeciwnej;
- gratuluje drużynie zwycięskiej sukcesu;

- respektuje przepisy, reguły zabaw zespołowych, gier ruchowych i sportowych;
- respektuje przepisy ruchu drogowego w odniesieniu do pieszych, rowerzystów, rolników, biegaczy i innych osób, których poruszanie się w miejscu publicznym może tworzyć zagrożenie bezpieczeństwa;
- uczestniczy w zabawach i grach zespołowych z wykorzystaniem różnych rodzajów piłek, np. ringo, mini- koszykówka, mini-siatkówka, mini-piłka ręczna i nożna;
- potrafi wykonać prawidłowo elementy charakterystyczne dla tych gier: rzuty ringiem, piłką do kolegi, oburącz stojąc lub w biegu, elementy kozłowania stojąc lub w biegu, rzucanka siatkarska itd.;
- układa zespołowe zabawy ruchowe i w nich uczestniczy;
- układa niekonwencjonalne zespołowe zabawy ruchowe i w nich uczestniczy, np. wyścig olbrzymów - czworakowanie w dużych butach, wyścig klaunów, wędrowka pary uczniów połączonych szarfą itp.;
- ma świadomość, iż sukces w takiej zabawie odnosi się dzięki sprawności, zaradności i współdziałaniu;
- jeździ na dostępnym sprzęcie sportowym, np. na hulajnodze, rolkach, deskorolce, rowerze, sankach, łyżwach.

W dzienniku lekcyjnym oraz przy ocenianiu sprawdzianów nauczyciel posługuje się oceną wyrażoną za pomocą symboli cyfrowych (6, 5, 4, 3, 2, 1), które odpowiadają określonemu poziomowi wiadomości i umiejętności ucznia w zakresie poszczególnych edukacji. W ocenie bieżącej dopuszcza się stosowanie +(plus) i – (minus).

Oceny na sprawdzianach mogą zawierać komentarz słowny.

Ocena - symbol cyfrowy	Poziom wiadomości i umiejętności	Ocena bieżąca	Ocena sprawdzianów
6	poziom najwyższy	Uczeń w pełni przyswoił wiadomości i umiejętności objęte programem nauczania.	ocenę 6 otrzymuje uczeń, który wykazuje bardzo dobry tok myślenia. Uzyskał 100% wszystkich punktów. <u>Komentarz słowny dla ucznia:</u> np.: Osiągasz doskonałe wyniki. Posiadasz uzdolnienia i rozwijasz je. Należą Ci się gratulacje!
5	poziom wysoki	Uczeń osiąga doskonałe wyniki, przyswoił wiadomości i umiejętności objęte programem nauczania. Biegle korzysta ze zdobytych wiadomości w różnych sytuacjach, proponuje śmiało, odważne i twórcze rozwiązania problemów i zadań.	ocenę 5 otrzymuje uczeń, który wykazuje bardzo dobry tok myślenia. Uzyskał 99% - 90% wszystkich punktów . <u>Komentarz słowny dla ucznia:</u> np.: Osiągasz doskonałe wyniki. Należą Ci się gratulacje!
4	poziom średni	Uczeń pracuje samodzielnie, sprawnie korzysta ze zdobytych wiadomości w typowych sytuacjach, rozwiązuje w praktyce typowe zadania i problemy, a wskazane błędy potrafi poprawić.	ocenę 4 otrzymuje uczeń, który wykonał pracę samodzielnie i popełnił niewielką ilość błędów. Uczeń musi uzyskać 89 - 75% wszystkich punktów. <u>Komentarz słowny dla ucznia:</u> np.:

			Pracujesz bardzo dobrze. Robisz w szybkim tempie duże postępy. Tak trzymaj!
3	poziom dostateczny	Uczeń stosuje zdobyte wiadomości i zazwyczaj samodzielnie rozwiązuje zadania o średnim poziomie trudności. Przy trudniejszych wymaga pomocy nauczyciela.	ocenę 3 otrzymuje uczeń, który wykonał pracę przy niewielkiej pomocy nauczyciela. Uczeń musi uzyskać 74 - 50 % wszystkich punktów. <u>Komentarz słowny dla ucznia:</u> np.: Dobrze pracujesz, ale stać cię, by było na więcej. Włóż więcej wysiłku w podejmowane prace – będziesz osiągać jeszcze lepsze wyniki.
2	poziom niski	Uczeń przyswoił część wiadomości i zdobył niektóre umiejętności objęte programem nauczania oraz stara się je zastosować w typowych sytuacjach. Samodzielnie wykonuje tylko zadania o niewielkim stopniu trudności. Wymaga częstej pomocy i dodatkowych wskazówek nauczyciela.	ocenę 2 uzyskuje uczeń, który popełnia liczne błędy, potrzebuje pomocy nauczyciela. Uczeń musi uzyskać 49 - 30% wszystkich punktów. <u>Komentarz słowny dla ucznia:</u> np.: Pracuj uważniej! Pomyśl!, Pracujesz, ale popełniasz dużo błędów. Musisz uważniej pracować. Włóż więcej wysiłku w pracę. Korzystaj z pomocy nauczyciela i rodziców.
1	poziom bardzo niski	Uczeń ma duże problemy z przyswajaniem wiedzy i umiejętności. Nie pracuje samodzielnie. Wymaga stałego wsparcia i pomocy ze strony nauczyciela.	ocenę 1 uzyskuje uczeń, który popełnia liczne błędy, nie radzi sobie z wykonywaniem wielu zadań, niezbędna jest mu pomoc nauczyciela. W sprawdzianie uzyskuje 29 - 0% wszystkich punktów. <u>Komentarz słowny dla ucznia:</u> np.: To sprawia ci kłopot! Musisz więcej pracować, a zaczniesz osiągać lepsze wyniki w nauce. Pracuj systematycznie, korzystając z pomocy nauczyciela i rodziców.

Ocenianie osiągnięć edukacyjnych uczniów przyjmuje formę:

- a) pisemną – w klasie I, II, III wyrażoną stopniem (od 1 do 6 wpisaną do dziennika lekcyjnego),
- b) werbalną – ustne wyrażanie zdania akceptacji przez nauczyciela i kolegów podczas zajęć.

Narzędzia i metody oceniania umiejętności ucznia.

1. Ocenę opisową redaguje się na podstawie informacji zgromadzonych za pomocą narzędzi oceniania.
2. Gromadząc informacje na temat postępów ucznia nauczyciel korzysta z następujących

metod i narzędzi kontrolno-diagnostycznych takich jak:

- sprawdziany
- testy kompetencji
- zeszyty ucznia i zeszyty ćwiczeń
- bieżącą obserwację ucznia.

3. W systemie oceniania bierzemy również pod uwagę:

- prace domowe
- wytwory pracy ucznia
- prace średnio i długoterminowe
- udział w konkursach

Sposoby dokumentowania osiągnięć uczniów

1. Bieżącą ocenę ucznia nauczyciel rejestruje/dokumentuje/ dokonując zapisów w dzienniku lekcyjnym.

Sposoby powiadamiania uczniów i rodziców o postępach w nauce i zachowaniu przez nauczycieli

1. Na początku roku szkolnego rodzice otrzymują wymagania programowe, zgodnie z którymi nauczyciel ocenia osiągnięcia ucznia oraz na bieżąco otrzymują informacje o postępach swoich dzieci, w trakcie zebrań i konsultacji.

2. Na zakończenie każdego semestru, co najmniej na miesiąc przed uzyskaniem oceny śródrocznej (rocznej) rodzice otrzymują informację o postępach ucznia w formie karty osiągnięć ucznia lub oceny opisowej.

3. Ocena roczna jest przedstawiona w formie opisu osiągnięć ucznia na świadectwie.

Kryteria oceny zachowania

1. W klasach I –III ocena zachowania ucznia wyraża opinię szkoły o spełnianiu przez ucznia obowiązków szkolnych, jego kulturze osobistej, postawie wobec rówieśników i innych osób.
2. Ocena zachowania dokonywana jest raz w miesiącu i wpisywana do dziennika elektronicznego lub zeszytu korespondencji w formie następujących określeń:
  - wzorowa (W)
  - bardzo dobra (BDB)
  - dobra (DB)
  - poprawna (POP)
  - nieodpowiednia (NP)
  - naganna (NG)
3. Kryteria oceny zachowania:
  - 1) ocenę **wzorową** otrzymuje uczeń, który:
    - a) zawsze i we wszystkich aspektach przestrzega zasad obowiązujących w klasie i szkole,
    - b) chętnie angażuje się w życie swojej grupy wiekowej, np. jako pomysłodawca, współorganizator imprez klasowych, uczestnik konkursów, szkolnych i międzyszkolnych, zawodów sportowych i innych,
    - c) poprzez swoją postawę, np. szczególną pomoc koleżeńską, systematyczne i nadobowiązkowe przygotowanie do zajęć itp. daje przykład rówieśnikom.
  - 2) ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który;
    - a) zawsze przestrzega zasad przyjętych w klasie i szkole, a jego postawa budzi zastrzeżeń,
    - b) chętnie uczestniczy w życiu klasy i szkoły, chociaż nie przejawia inicjatywy na jej forum.
  - 3) ocenę **dobłą** otrzymuje uczeń, który:
    - a) na ogół przestrzega zasad przyjętych w klasie i szkole,
    - b) zawsze dąży do poprawy zachowania, gdy budzi ono zastrzeżenia.
  - 4) ocenę poprawną otrzymuje uczeń, który:
    - a) czasami zachowuje się niewłaściwie łamiąc zasady przyjęte w klasie i szkole, ale upomniany dąży do poprawy swojego zachowania,
    - b) wypełnia swoje obowiązki jedynie po uprzednim upomnieniu nauczyciela,
    - c) sporadycznie angażuje się w życie klasy i szkoły.

- 4) ocenę *nieodpowiednią* otrzymuje uczeń, który:
- a) nierzadko narusza zasady obowiązujące w klasie i szkole,
  - b) zazwyczaj podejmuje próby poprawy zachowania, lecz brak mu wytrwałości w osiągnięciu poprawy długotrwałej.
- 5) ocenę *naganą* otrzymuje uczeń, który:
- a) bardzo często łamie zasady obowiązujące w klasie i szkole,
  - b) nie wykazuje starań w celu poprawy zachowania,
  - c) wobec prób pomocy w przezwyciężeniu problemów z zachowaniem pozostaje obojętny i nie przykłada wagi do konsekwencji takiej postawy.

4. Klasyfikacyjna ocena zachowania śródroczna i roczna jest oceną opisową.

